MOKSLAS ☆ MENAS LITERATŪRA

RUGSĖJO ŽVAIGŽDĖS

Gražinos Tulauskaitės naujosios poezijos aptarimas

ST. TAMULAITIS, Chicago, Ill.

Tu praeisi čia, tartum lietus,
Vėlei keldamas žiedus gyventi,
Ir tavęs kai seniai nebebus,
Sodo švęsime žydinčią šventę.

G. Tulauskaitė

Naujas ketvirtasis poetės Gražinos Tulauskaitės eilėraščių rinkinys. Rinkinio vardas — "Rugsėjo žvaigždės". Šiauriečiui rugsėjis visad primena rudenį, o žvaigždės — amžinai spinduliuojančias ir savęsp viliojančias žvaigždes.

Jei akimirkai stabtelsime prie šių dviejų prasmingų žodžių, prie rudens mistikos ir prie žvaigždžių simbolikos, mes iš karto suvoksime ir Tulauskaitės knygos mintį.

Tiesa, literatūrinis kūrinio pavadinimas pastaraisiais laikais ne visad konsekventiškas kūrinio esmei. Geravalis skaitytojas neretai vietoj antraštėje skelbiamų "kietų akmenų" atranda "žavių gėlių", vietoj geltonų kasų — nutriušusių plaušų, o vietoj šviečiančių marių ugnių — spinksinčių pelkių žiburėlių.

Bet Tulauskaitė mūsų neapgauna. Antraštinis knygos motto pilnai išsako visą jos naują prasmingą eilėraščių turinį.

Kūrybinis poetės "credo"

Kukli ir nepretenzinga, pilna tikro jausmo ir gilių išvidinių polėkių, nejieškanti savo poetinėje kūryboje naujų nepaprastų "izmų" ir lygiai nestebinanti skaitytojo savuoju kraštutiniu per fas et nefas originalumu, — toks bendrais bruožais G. Tulauskaitės, kaip poetės, veidas.

Šia prasme — t. y. nepretenzingumu, jausmo gilumu, forminiu santūrumu ir tikra subtilia tautine lietuviška nuotaika Tulauskaitė šalia Kazio Bradūno ir Mačernio, mums dar primena Antaną Rūką ("Bokštai, meilė ir buitis", 1951 m.), primena poetą, kurio tą ar kitą poezijos dalykėlį, panašiai kaip Strazdelio, Vienažindžio ar Maironio, kasdieniniame gyvenime niūniuoja sesės lietuvaitės ir kurio vieno kito eilėraščio ("kažkur kažkada girdėto") teiravosi pas šių žodžių autorių keli praktiškųjų profesijų inteligentai, poezijos mėgėjai.

Tikrasis poeto kelias

Neklysdami tad tarsime, kad tikrasis poeto kelias, panašiai kaip ir tikrojo krikščionio kelias, yra paprastumas nepaprastume (gilume), mielas viską atleidžiantis nuoširdumas ir deramai t. y. neveidmainingai ir neiššaukiančiai, įteisintas jausmas. Visa kita tėra pagelbiniai stimulai.

Šitoks poetinis kelias ir šitokia poezija savaime pretenduoja arba į reliatyvią arba net ir į absoliutinę **poesia perennis**, nes laukujis forminis originalumas be išvidinio minties originalumo visad yra **bevertis**. Laiko perspektyvoje toks forminis originalumas pasirodo beesąs tik pjedestalas naujiems didesniems talentams. Teigiama prasme šita visa mums įrodė H. Radauskas savo puikiuose eilėraščiuose.

Nūdieniniame pasaulyje, neišskiriant nė Sov. Rusijos, menas yra pasinešęs trimis gana savitais ir priešingais keliais: a) menas dėl meno, kuriamo pačiam sau ir rinktiniam rafinuotam bičiulių rateliui; jis visad pilnas izmų ir siaurų epochinių paradoksų; b) menas dėl eilinio žmogaus, dėl masių, stengiantis joms vergiškai pataikauti; c) menas — vardan estetinio išgyvenimo ir vardan kiekvienos priimlios sielos, trokštant ir save ir kitą paguosti, įtaigoti, su kitu meniškai bendrauti.

Šiuo pastaruoju vidurio keliu eina ir Gražina Tulauskaitė.

Poetinės nuotaikos: rezignacija

Bene pats pirmasis Tulauskaitės lyrikos bruožas, randamas 4-tame jos rinkinyje, yra tyli, švelni rezignacija. Bet tai ne beviltiškumo, ne mirties ir ne žiemos raudų rezignacija, o viltingų ir tikresnių dienų troškimas. Troškimas palydėti į augštesnes prasmingesnes savosios būties pakopas.

Pasigaunant gausių netiesioginių pačios poetės užuominų, ši jos rezignacija mums taip panaši į tėvynės rudenio išgelsvintų lapų šlamesį, į dvasingą, tylų, ilgesiu persunktą, laukų ir

Gražina Tulauskaitė

miškų susimąstymą, į graudulingas vėjų raudas Nemuno piliakalnių ir revų šlaituose, į nuolatinį — amžinai tveriantį — prosenelių kapų šauksmą:

"Gyvenkite, gyvieji! Bet gyvenkite, kaip didūs žmonės, ne kaip kasdienybės įspūdžių vergai, ir mirkite, kaip dvasios herojai! Nes visa ir visa kita — niekingos iliuzijos, apgaulė, monai laikinumas, dūžtantys miražai".

Toks panašus, kuklus ir tylus, reziginuojančiai optimistinis, šauksmas aidi ir Tulauskaitės lyrikoje.

Simbolika, tautinės gaidos...

Švelni simbolika, įteisinta daugelyje poetės eilėraščių, lygiai yra būdingas bruožas "Rugsėjo žvaigždėse".

Simbolizmas nuo amžių artimas lietuvio sielai. Tai konsekventiškas mūsų tautinio estetinio išgyvenimo reiškinys. Bet autentiškoje poezijoje (pv. Putino ir Sruogos lyrikoje) jis, šis simbolizmas, nepaliko mums ryškesnių pėdsakų. Nepaliko, manau, dėl to, kad jis atėjo kaip trumpalaikis madingas Vakarų skolinys (-izmas), tiesioginiai neišplaukęs iš tautos širdies gelmių. Jis pasirodė mums pernelyg aštrus, abstraktiškas, vakarietiškai rėžiantis. Tuo tarpu didį meną visad kuria ne izmai (kurie, beje, pajsytini kaip epochos nuotaikų **aidai**), o galinga kūrėjo asmenybė, atremta į savitą tautinę dvasią, į savitą originalų būties traktavimą.

Tylūs, nepretenzingi ir nerėžiantys simboliniai tonai Tulauskaitės lyrikoje mums primena anas savitas tautines poetines nuotaikas..

Išvidinis eilėraščių pobūdis

Kaip ir ankstybesnėje savo lyrikoje, taip ir nūn, Tulauskaitė ištikima intymiam egocentriniam įsijautimui. Šis egocentrinis įsijautimas, savaime aišku, yra nemokantis mus, tiesioginiai neįtaigojantis, neiššaukiantis, o tik mielas, neutralus išsakymas savo požiūrio į atrastąsias gyvenimo paslaptis.

Nepabrėždama ryškesnių kasdieniniu aktualijų (patriotizmo, tėvynės meilės, tamsesnių gyvenimo dėmių), lygiai vengdama didmiesčio temų, — poetinį jausmą Tulauskaitė traktuoja grynai estetinio išgyvenimo prasme.

Bet tai nėra menas dėl meno. Tai, pasakytume, vidurio kelias, iš vienos pusės atsisakant rafinuoto žaismingumo, iš antros pusės vengiant tiesioginio aštraus filosofavimo. Poetės gilesnė mintis paslėpta paskiroje strofoje arba ištisame eilėraštyje. O tai savo ruožtu kaip tik yra būdinga lyriniam kūriniui, kur mintis suvokiama ne loginėje paskiroje frazėje, o to kūrinio visumoje.

Gamta tiesioginiai nedaug teturi įtakos autorei. Gamtą Tulauskaitė telaiko tik antraeile priemone, kuri leidžia atrasti savyje deramų palyginimų, sugretinimų arba simbolių.

Trioletai

Keliuose miniatiūriniuose kūrinėliuose poetė pateikia mums naujus grakščius savo troletus. Trioleto tikslas — ne išsakymas kažko gilesnio-reikšmingesnio, o tik truputis akimirkinės nuotaikos sukėlimas. Visiems žinomi vertingi ir popularūs K. Binkio trioletai: "Rugiagėlės (Vien tik mėlyna akyse...), "Aguonėlės" ir "Obelų žiedai".

Būdingų Tulauskaitės trioletų randame ir jos ankstyv. eil. rinkiniuose: "Po svetimu dangumi", 1951. ir "Vėjo smuike", 1944 m.

Priekaištų šešėlyje...

Mūsų supratimu, "Rugsėjo žvaigždėse" yra ir mažų tamsesnių krislų.

Antai, vienas kitas poetės eilėraštis, pradėtas su stipria, sugestyvia ir nuolat kylančia įtampa, paskutinėje, svarbiausioje, strofoje neišlaiko šitos kylančios įspūdžio galios, kiek apgęsta ir jautresnį skaitytoją šiek-ne-tiek nuvilia. Čia suminėtini: "Mėlynas balandis" 21 psl., "Netikėk pavasariui" 26 psl., "Sapnai" 49 psl. ir daugiau.

Antras tamsesnis krislas — noras išsakyti viską metaforomis. Daug kur ši priemonė yra nuoširdi ir nepaprastai miela, bet vienur kitur ji lieka frazė dėl frazės, puošmena dėl puošmenos, neturinti savosios sielos.

Pasirodo, kad lyriniame kūrinyje pageidautinas nuosaikus mažutis "balastas", akimirkinė atvanga. Deimančiukais perkrautas eilėraštis skaitytoją glušina: jis pasimeta ir mintyje, ir nuotaikoje.

Šia prasme mes koreguojame vieną kitą savo priekaištą, mūsų padarytą A. Rūkui apie jo eil. rinkinį "Bokštai, meilė ir buitis", aptartą "Drauge" 1951 ar 1952 m.

Forminis minties traktavimas

Laukujėse forminėse priemonėse Tulauskaitė, kaip sakyta, nesivaiko įmantrumų. Visur figūruoja gerai pažįstamas klasinis ketureilis posmas. Eilėraštis koncentruotas, neišplėstas, ne išeinąs į platesnes lankas. Eilutė neperkrauta.

Visi žodinio meno kūrėjai puikiai nuvokia, kaip be galo sunku apvaldyti savę nepersisakant. Žiauriai, be pasigailėjimo, vardan kūrinio visumos, braukti lauk puikiausias savo frazes ir puikiausius epizodus — reik turėti augštos literatūrinės kultūros, o drauge net asmeninės-žmogiškos valios.

Šia prasme gerb. autorė mums be dėmių ir stipriai pagirtina.

Rinkinio eilėdara daug kame įgavusi moderniško atspalvio; ritmas tyčiomis maišomas, idant mintis kiek užsikirstų ir privers tų skaitytoją atkreipti didesnį dėmesį į pabrėžiamą žodį. Ar ši madinga priemonė turi reikšmingesnės prasmės, parodys laiko perspektyva. Tuo tarpu mes kukliai nepasisakome nei prieš, nei už.

Išvidinės forminės priemonės, kaip epitetai, metaforos, rimas ir kita, gana naujos ir savitos. Bet plačiau apie tai svarstyti neleidžia dienraščio rėmai.

Gražina Tulauskaitė, **Rugsėjo žvaigždės**, lyrika, 66 psl., 1957 m., išleido kn. leidykla Terra, spaudė M. Morkūno sps., Chicago.

Gražina Tulauskaitė

NEIŠSIŲSTAS LAIŠKAS

Nenoriu parodyti tau
Užšalusių savo akių:
Sakei, kad vis juokiasi jos
Kalnų upeliuko juoku.

Nelauk: neplasnos ties langais
Baltaisiais balandžiais tos rankos,
Neklausk vakarinės žvaigždės,
Kodėl jos tavęs neaplanko.

Parbėgt negaliu stirnele
Į sodą jaunystės mūs linksmą,
Nenoriu pabudint senos
Prie vartų besnaudžiančios vinkšnos

Tejuokias kalnų upeliukas,
Kai rudenio rauda lietus,
O žiemą ir sniego gniūžtelės
Tau baltus primins balandžius.

PAVASARIO DAINA

Tau vienam aš galiu pasakyti,
Ką dainuoja pavasario naktys
Ir širdis ko pragysta paukštyte,
Rožių krūmai kai pradeda degti.

Negaliu tik laukuos pasivyti
Žodžių, skubančių lėkti pavėjui,
Nei mažoj širdyje išlaikyti
Tiek daug saulės, sapnų tiek ir vėjų.

Tąsyk gimsta daina svajingoji,
Tau smuiku širdyje nuaidėjus.
Ją pavasario naktys dainuoja,
Žvaigždės, rožės ir glostantis vėjas.

PRIE KARSTO

Ne su saule ten užmigo
Vyšnioj volungėlė,
Tik staiga širdis mažoji
Skausmo nepakėlė.

Ne, tai ne žvaigždelės saugo
Miegantį paukštytį,
Graudulinių liūdnos liepsnos
Naktyje matyti.

Tai ne beržo lapai blaškos
Rudenį už lango,
Tai tik liūdnos mintys mano
Dievo nesuranda.

PADĖS HUMANITARAMS IR MENININKAMS

Fordo fondas nuo šių metų kovo mėnesio pradėjo savo specialią programą — pagelbėti menininkams ir humanitarams bei apskritai tų šakų studiozams. Tuo tikslu išleistas specialus leidinėlis: "The Ford Foundation in Humanities and the Arts". Iš to leidinio matyti, kad Fordas per dvejus metus yra nusistatęs rinkti žinias apie finansinius menininkų klausimus ir apie finansinę menininkų padėtį, toliau — bus remiami kūrybiniai planai talentingų žmonių, bus remiami tų šakų eksperimentai, studijos, naujų kelių ieškojimai, bus skiriamos lėšos studijuojantiems humanitarinius dalykus. Plačiau apie tai galima sužinoti iš minėto leidinio, kuris gaunamas adresu: Ford Foundation, Office of Reports, 477 Madison Ave., New York 22, N. Y.

Jonas Tričys — Atodrėkis

Kultūrinė kronika

● **Pirmoji Apžvalginė Lietuvos Architektūros paroda** Sao Paulo mieste, Brazilijoje, tęsis iki sausio 6 d. Ji vyksta Ibirapueros parke, Palacio dos Estados. Iki šiol ją aplankė, pagal registracijos ruletę, 300,000 žmonių.

Lietuviai dailininkai S. Paulyje parodė didelį solidarumą dalyvaudami visi, kaip vienas, Liet. Arch. parodoje. Vlada Stančikaitė Abraitienė, Vladas Dramontas, Mikalojus Ivanauskas, Antanas Kairys, Ramutis Kasperavičius, Vladas Vijeikis (gyvenęs S. Paulyje).

Be to, liaudies skulptūrą atstovauja mūsų šimtametis dievdirbis Adomas Trumpis, o lietuvišką ornamentiką iš medžio Vila Belos Popiečių dalyviai, vadovaujami muziko Jono Kaseliūno. Liet. kryžius miniatiūroje sukūrė Nardis Antanaitis.

Liaudies meno puošmenas — juostas ir kitą savo kūrybą parūpino šios pasišventusios tautodailininkės: Marija Gorauskienė, Vera Skurkevičienė, Elena Šimonytė, Gėnė Teresevičienė, Magdalena Vinkšnaitienė, D. Ruzgaitė, Jurgelevičienė, mok. Deveikytė, El. Ivanauskaitė, moksleiviai broliai Laimutis ir Romas Dovydaičiai, Ald. Gudanavičiūtė ir Edvardas Vinkšnaitis. Viso apie 200 juostų tarp kurių viena yra nuausta G. Teresevičienės pirm. liet. parodai atžymėti.

Parodos proga brazilų kalba išleistas platus paaiškinimas-katalogas "Arquitetura Lituana", kur visų pirma supažindinama su lietuviškos architektūros pagrindais, apibūdinama tautinė architektūra, aprašomi Lietuvos kryžiai, Lietuvos gotika, renesanso stiliaus apraiškos Lietuvoje, Lietuvos barokas, rokokas, klasicizmas, apibūdinama Lietuvos nepriklausomybės laikotarpio architektūra. Leidinys gausiai iliustruotas paveikslais, kaip — lietuvių sodybos, Rūpintojėlis, Laisvės statula prie Karo muzėjaus, Stančikaitės ir Vijeikio raižiniai patriotinėmis temomis, lietuvaitė prie kryžiaus, lietuviškas kryžius prie kultūros muzėjaus, Šv. Onos bažnyčia Vilniuje, Pažaislis, Kauno rotušė, Šv. Kotrinos, dominikonų ir misionierių bažnyčios Vilniuje, Aušros Vartai, Vilniaus panorama, įvairūs naujieji rūmai laisvoj Lietuvoj, modelis lietuvių bažnyčios Marquette Parke. Katalogas, kaip ir pati paroda, paruošta inž. M. Ivanauskas su gausiais talkininkais.

● **Lietuvių Kalbos žodyno**, kurį leidžia Lietuvių Kalbos ir Literatūros institutas Vilniuje, IV tomas jau pasiekė Chicagą. Redakcinę jo kolegiją sudaro Z. Jonikaitė, J. Kabelka, J. Kruopas, K. Ulvydas (atsak. red.), B. Vosylytė. Išspausdinta 5,000 egz. Apima raides I — J. Iki žodžio "iš" rankraščius peržiūrėjo prof. J. Balčikonis. Be augščiau minėtųjų redaktorių prie rankraščio paruošimo dar dirbo: A. Kučinskaitė, A. Valeckienė, N. Grigas, Z. Kėzytė, A. Lyberis, J. Paulauskas. Kalbiniu atžvilgiu žodynas labai vertingas. Mokslišką žodyno vertę numuša tendencija į duodamus sakinius — pavyzdžius įvesti kiek galima daugiau tendencingos okupantų propagandos.

● **Prel. dr. F. Bartkaus** pamokslų knyga — "Skelbk žodį" baigiama spausdinti Immaculata Press, Conn. Knygos leidėjas — kun. J. Čepukaitis, Kun. Vienybės pirm., šv. Andriejaus liet. parap. klebonas Philadelphijoje. Knygai aplanką nupiešė dail. T. Valius.

● **Lietuvos Istorijos reikalams biuletenį**, Kultūros fondo pasiūlymu, planuoja pradėti leisti susiorganizavusi mūsų istorikų draugija.

● **Juozas Vaičeliūnas**, kiek anksčiau gražiai pasirodęs su savo atsiminimų knyga apie Lietuvos kariuomenę, dabar davė naują veikalą "Žymieji karo vadai", išspausdintą jau su 1958 metų data. Išleido pats autorius (195 Drinkwater Str., Sudbury, Ont., Canada). Knyga turi 215 pusl., kietais viršeliais, kainuoja $2.

Autorius aptaria dešimtį įvairaus laikotarpio garsiųjų karo vadų: Aleksandras Didysis, Hanibalas, Julius Cezaris, Džengiskanas, Bernadotte, Ney, Napoleonas, Moltkė, Hindenburgas, Manerheimas. Autorius stengiasi nusakyti jų pasiruošimą, jų atliktuosius žygius, tolimesnį jų gyvenimą iki mirties. Apibūdindamas jų veiklą kovos frontuose, duoda ir istorinį foną, nors, kaip įžangoje sakosi, šiuo kartu neturėjo tikslo duoti istorijos mokslo veikalą, o tik karo istorijos popularizaciją. Tos rūšies veikalai gali būti skaitytojams įdomūs beveik kaip nuotykių romanai, gaila tik, kad, ypač aprašydamas pirmuosius kelis karo vadus, autorius skęsta įvairiausių vardų jūrose, apsunkindamas skaitymą, bet tolimesniuose aprašymuose tai jau mažiau jaučiama. Daug gyvumo įneša autoriaus cituojamos smulkmenos, kaip pvz. rašant apie Hindenburgo preziden tavimo laikus primenama, kaip jo feisingumo ministeris kalbėjo už mirties bausmės panaikinimą, pasisakydamas, jog jisai matęs mirties bausmės vykdymą žmogžudžiui, ir tai esąs baisus vaizdas. Todėl jis nusistatęs prieš mirties bausmę. Hindenburgas jam priminė: "Ar jūs matėte ir to žmogžudžio atliktą žmogžudystės vaizdą? Ar tai nebaisus vaizdas?". Tie žodžiai po sėdžiaujantiems padarę stiprų įspūdį. Mirties bausmė nebuvo panaikinta.

Nežinia kodėl autorius nukrypsta nuo tikrovės kaikurių vardų rašyme, pvz. su Napoleono armija kovojusį generolą Kutuzovą jis vadina Kotuzov. Šiaip jau — veikalas gana įdomus, daugelis jį skaitys su malonumu ir reikia pagerbti autoriaus gražias pastangas tokį leidinį paruošiant ir jį pačiam išleidžiant.

● **Leidiniai jaunimui.** Su Kultūros fondo parama yra leidžiami šie jaunimui skirti leidiniai:

a) "Vargšas ir jo karalaitė", liaudies pasakų rinkinys 12-mečiams. Iliustravo J. Staniulienė, leidžia Terra.

b) A. Barono "Mėlyni karveliai", 7 apysakaitės vaikams 10-12 metų amžiaus. Iliustravo Gražvydas Botyrius, leidžia Terra.

c) J. Končiaus "Ežerą rauksiu", žemaičių pasakos 11-12 metų vaikams. Iliustravo J. Staniulienė, leidžia Terra.

d) St. Džiugo "Neklaužados", priešmokykliniam amžiui. Iliustravo Vl. Stančikaitė, leidžia Saleziečiai (Italijoje).

Be to, išleidžiamas biuletenis "Jaunimo veikla". Čia bus spausdinamos dainos, žaidimai, šokiai, nedidelės apimties scenos veikalėliai ir t.t. Leidinys taikomas mokykloms ir jaunimo organizacijų vadovams. Pirmajame sąsiuviny turėsime repertuarą pavasarinėms mokyklų šventėms. Šis leidinys mokykloms bus duodamas nemokant, o kitiems — po 25 ct. už egz.

● **Svetlana Beriozova** — Beržaitytė su pasaulyje žinoma anglų "The Royal Ballet" (anksčiau Sadler's Wells Ballet) trupe lankosi JAV-se. Svetlana Beriozova yra viena šio baleto primadonų. "Karališkam baletui" lankantis Los Angeles mieste Svetlaną Beriozovą-Beržaitytę aplankė lietuvių spaudos atstovas. Primabalerina visur pažymi savo kilmės kraštą — Lietuvą.

Ar varstytinos tos durys?

JONAS AISTIS, Brooklyn, N. Y.

Paskaičiau "Nepriklausomoj Lietuvoj" (1957, Nr. 46) J. Cicėno rašinėlį "Teisingas sprendimas" ir pagalvojau: straipsnelis nepagalvojus sukirptas ir gali daug ką sukłaidinti. Keista besireiškianti tendencija: niekinti ir iškreipti čionykščius laimėjimus, kelti ir liaupsinti tariamus sovietinius nuopelnus. Štai, sakysime, J. Cicėnas tvirtina, kad likusios tik keturios leidyklos, o jų yra visdėlto daugiau. Kitas dalykas: bibliofilijos ar bibliomanijos nereikėtų sieti su kultūra ir net literatūra. Knygų Lietuvoje apsčiai pasirodo, bet paprastai, jei tai ne perspausdinimai, tai — šlamštas. Gal reikėtų padaryti išimtį Mykolaičio Putino "Sukilėliams" ir J. Baltušio "Parduotoms vasaroms", ir dar vienai kitai, bet ir šios vargu ar gali lygintis su Pūkelevičiūtės ir Katiliškio veikalais, jau vien tik tuos paminėjus. Komentatoriai dažnai pertoli nueina. Man teko girdėti net, kad Sukilėlių baudžiavinėje sistemoje galima būtų įžvelgti kolchozinės sistemos kritiką. Toli siekiančiais aiškinimais galima tik autoriams pakenkti. Sukilėliai yra tokio pat smurto, tokios pat bolševikinės prievartos vaisius, kaip ir "ne iš dačių grįžusiųjų" poezija ir straipsneliai...

J. Cicėnas stebisi ir klausia: kam perspausdinti čia "Altorių šešėlius" ir mokėti 6 dol., kai galima gauti už du. Klausimas gana naivus. Lietuvoje išleistieji kopiūruoti, o čia — ne. Reiškia: pirią mėsą šunys ėda... Kas netiki, tepalygina Simonaitytės, Vienuolio, Maironio ir kitus raštus, kurie dabar perspausdinami Lietuvoje. Kam reikėjo lietuvių kalbos žodyno, turint Vadovą, sunku benumanyti, bet čia jau grynai leidėjų reikalas. Vadovo grynai praktiškiems reikalams pilnai pakanka. Daugiur jis pranašesnis ir net pilnesnis.

Straipsnyje minimi Borutos ir K. Jakubėno veikaliukai yra ne naujų ir skelbti dar nepriklausomybės laikais. Beje, K. Jakubėno knygą "Literatūra ir menas" (1957, Nr. 43) vertina gana kritiškai: "K. Jakubėnas nesuprato kaime vykstančios klasių kovos esmės, neįstengė susigaudyti sunkioje ir sudėtingoje to meto situacijoje ir todėl padarė nemaža klaidų". Jo kūryba pradėjo rodytis iki mokyklinio amžiaus vaikų periodikoje tik perei tais metais. Šių metų kataloge buvo pažymėtas, kaip "neseniai tragiškai miręs". Tragiškai tenai dažniausiai miršta savižudžiai. Koks buvo K. Jakubėno galas, sunku pasakyti, bet iš tik pacituotų žodžių aišku, kad jis yra okupacijos auka. Man tada ir sunku bejžvelgti J. Cicėno entuziazmo esmę ir priežastis. Ką reiškia "atidaryti duris"? Užmiršti žudimus, trėmimus, prievartą". Kiekvienas save gano, kaip išmano. Valia ir J. Cicėnui džiaugtis sovietiniais leidiniais, bet vargu ar tikslu pilti vandenį į okupanto malūną, juobą dalykų neištyrus ir nepasvėrus. Arba vėl. Tikrumoje, ir pavyzdys yra pats J. Cicėnas, iš mūsų pusės visada durys buvo atviros. Ne mes jas varstome, bet jie. Jie didžiai "sielojasi", kad mūsų vaikai nutautėja. Tai labai gražu iš jų pusės. Bet jei jie tokie dideli nutautinimo priešai, tai kam toleruoja Kaune, Vilniuje ir visoje "tėvynėje" rusiškas bendrojo lavinimo mokyklas lankančius lietuviukus. Jei jie nori, kad mes grįžtume, tai tegul pirma susigrąžina visus iš Sibiro. Juk tų jokie buržuaziniai nacionalistai neragina tenai pasilikti. Argi J. Cicėnas manytų, kad mes dėlto tuoj po karo negrįžome, kad mes patys, ne okupantai mums duris užtrenkė?

Eisime kiek tolėliau į tą mišką. Keliems rašto žmonėms leido pradėti reikštis. Borutai, Inčiūrai, Keliuočiui, Miškiniui, Maciokoniui... Ar tai iš žmoniškumo? Nemanyčiau. Gal iš kultūros meilės? Tuo labiau, ne. Jie nieko be plano ir be tikslo nedaro. Atlydys yra politikos ir propagandos pakeisti metodai, bet ne pati politika. Galimas daiktas, kad ir jie kaiko nemato ir nenumato, bet tai nėra jųjų nuopelnas.

Prieš mano akis "Literatūros ir meno" (1957, Nr. 43) vedamasis: "Su liaudimi, su partija". Pasirašytas LTSR rašytojų sąjungos partorgo Mykolo Sluckio. Bene vienintelis tenai lietuviams palankus žydas. Ne tik iš žodžių, bet ir iš jojo kūrybos justi, kad Lietuva yra jojo gimtinė ir kad jis kitos neturi ir nejieško. Jis tame straipsnyje visai nedviprasmiškai sako: "Šiandieną aiškiai matome K. V. Mykolaičio-Putino, A. Vienuolio-Žukausko ir kitų vyresniųjų rašytojų, anksčiau nestovėjusių nuosekliai pažangiose pozicijose, aktyvus įsijungimas į lietuvių tarybinės literatūros statybą buvo smūgis klasiniam priešui" (mano paretinta, J. A.). Tai gana aiškus ir atviras pasakymas.

Labai gaila, kad J. Cicėnas, gavęs čia paminėtų autorių knygas, deda lentynon ir gėrisi. Jei

Petras Maldeikis

"Draugo" Romano konkurso Jury komisijos narys. Nors Petras Maldeikis šiuo metu labiau yra žinomas, kaip pedagogas, tačiau studijuojant pagrindinę jo šaką buvo lietuvių kalba. Šiuo metu jis skaito atsiųstus konkursui rankraščius

jas palygintų su ankstyvesnėmis laidomis, tai pamatytų, kad tie garbingi autoriai, "dėl duonos kąsnio ir laisvo oro" suprofanavo savo kūrybą ir įsitikinimus. Kaltinti juos už tai? Aišku, ne! Kitaip negalėjo. Jei drąsos mirti pakako Pakalniui ir Jakubėnui, tai tiktai garbė jiems, bet ne pavyzdys ir kelias visiems.

Kam tada praverti duris? Gal kad jie savo kruvinas rankas į mus nusišluostytų? Jie mielai tai padarytų. Jiems bendrininkai rūpi. Su Mykolaičiu-Putinu susigyvenome. Jis jau įspūdžio nedaro. Reikia sensacijų. Sibire tebetūnojo dar vienas kitas su cingos išėstais dantimis. Leido sugrįžti, leido padėkoti partijai ir vyriausybei pagailo jų kančių, ar nykstančių talentų? Nebūkime naivūs. Negrįžę, jie Lietuvoje galėjo su laiku tapti kankiniais ir ddivyriais. Partijai reikia, kad jie susikompromituotų: pamažu, nejučiom, lyg patys, be smurto, be prievartos. Na ir atlydys daro savo.

Žiūrėkite, Lietuvoje leidžia Sruogą, Krėvę... Žada — Savickį, Baltrušaitį. Nenustebkim, jei po kurio meto pasiūlys laisvame pasaulyje gyvenančiam rašytojui išleisti Lietuvoje raštus ir Vilniuje atsiimti honorarą... Latviai jau tokį precedentą turi... Ir tada ne vien J. Cicėnas, bet ir kiti entuziastai šauks: atverkime duris! O Mykolas Sluckis pasakys, kad tai buvo smūgis klasiniam priešui. Ir aš manau, kad pastarasis bus teisus.

Šiandien Mykolas Sluckis dar, ir gal be reikalo, čionykščio rašytojo nepasigenda. Mirusieji kas kita: "Ne paslaptis, kad pasigedome po karo eilės lietuvių literatūros autorių, jų tarpe tokio stambaus rašytojo kaip Vincas Krėvė, kurie leidosi priešų suklaidinami ir pasišalino į Vakarus. Pabėgo iš Lietuvos ir kai kurie literatai-fašistai, literatai-klerikalai, literatai-estetai, bet jų nė kiek nebuvo gaila, nes jie jau buvo atitrūkę nuo savosios liaudies; su lietuvių liaudimi jie tiek buvo susiję, kad valgė jos duoną".

Jei kam dar neaišku, kad į mūsų pusę per geležinės uždangos staktas durys nesiveria, tai tam niekad ir nebus aišku. O gal, anot Liudo Giros, taip many damas aš klystu...

Moralas toks: ne mes tas duris užtrenkėme, ne mūsų reikalas jas ir varstyti. Kai durys tikrai bus atviros, tada bus galima pagalvoti, bet ne anksčiau.

Expert Watch and Clock Repairing — Guaranteed. Beautiful Gifts for Xmas and other occasions.
Watches — Rings — Clocks
Silveware, Etc.
R. L. SEIDELMANN, Jeweler
2615 So. Pulaski Rd.

DR. H. S. WODIS
OPTOMETRISTAS
ATIDARĖ NAUJĄ OFISĄ ADRESU —
1618 West 47th St.
TEL. CLIFFSIDE 4-4949

STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI PRISTATOM Visokių Rūšių MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO
STASYS LITWINAS, Pres.
3039 So. Halsted St.
Tel. VIctory 2-1272
Apkainavimą ir Prekių Pristatymą Teikiame Nemokamai.
Raštinė atidara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro šeštadienais iki 3 val. vakaro

Duoną ir įvairias skoningas bulkutes kepa
BRUNO'S KEPYKLA
3339-41 S. Lituanica Ave
Tel. CLiffside 4-6376
Pristatome į visas krautuves ir restoranus, taip pat išsiunčiame į visus artimuosius miestus

SKIP'S SELF SERVICE
Liquor Store
5515 SOUTH DAMEN AVENUE
ALL PHONES — WALBROOK 5-8202
DECEMBER-GRUOD. 5, 6, 7 d. d.

STEINHAGEN (URQUELL) GIN	Fifth	$3.98
ASBACH URALT	Fifth	$4.89
MARTELL THREE STAR COGNAC	Fifth	$4.98
GRAIN ALCOHOL 190 PROOF U.S.P.	Fifth	$4.89
ASSORTED GERMAN WINES	Fifth	98c
CHARTREUSE (Green), 103 Proof	Fifth	$6.79
CHARTREUSE (YELLOW)		$5.85
IMPORTED CREME OF BANANA OR PINEAPPLE LIQUEUR	Fifth	$4.98
KAHLUA IMPORTED COFFEE LIQUEUR	Fifth	$5.89
MARASCHINO LIQUEUR	Fifth	$3.39

PERKRAUSTYMAI — MOVING
Pigus sąžiningas darbas. Visi apdraudimai. Dėl artimų ir tolimų distancijų. Šaukite sekančiai.
ANTANAS VILIMAS
3415 SO LITUANICA AVE., CHICAGO, ILL.
Telefonas — FRontier 6_1882

THE BIGGEST DOLLAR IN THE WORLD IS THE DOLLAR YOU SAVE !
Remiantis Chicagos Savings Bendrovės praeitimi, nuo pat jos įsikūrimo 1924 met., jos pavyzdinga biznio tvarka, ypatingai indėlių saugumo ir dividendų našumo atžvilgiu, nėra saugesnės ir pelningesnės įstaigos pasidėti taupomus pinigus. Pasidėję taupinius pas mus gausite ne tiktai saugumą — jų apdraudimą iki $10,000.00, augštą dividendą, bet ir daugelį kitų patarnavimų veltui, už kuriuos kitose įstaigose turėtumėte mokėti.
Taupytojų patogumui Chicago Savings Bendrovės įstaiga yra viena iš gražiausių ir moderniausiai įrengtų visoje Illinois Valstybėje.
Lietuviai gyvenantiej už Chicagos ribų, nežiūrint kurioje Suvienytų Valstybių dalyje jie begyventų, gali taupyti pinigus paštu.
Rašykite dėl informacijų. Mūsų turtas $21,000,000.00.
CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
6245 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-7575 Chicago, Illinois
Atdara: pirmadienį nuo 12 iki 8, antradienį ir penktadienį nuo 9 iki 4, ketvirtadienį nuo 9 iki 8.
Trečiadienį uždaryta visą dieną, o šeštadienį nuo 9 iki 2 valandos po pietų.

STRATFORD QUALITY CLEANERS
Geriausias valymo būdas mieste.
Rūbus valome savo įmonėje. Visi rūbai grąžinami plastikiniuose maišuose. — Specialiai valome balines sukneles ir užuolaidas.
NEMOKAMAI PAIMAME IR PRISTATOME
Skubiam patarnavimui skambinkite dabar:
GArden 3-4722, 9201 S. Cicero | GArden 3-4211, 4808 W. 83rd St. | REliance 5-9603, 4144 W. 63rd St. | STewart 3-8904, 7001 S. Halsted

KAZYS ČESNAUSKAS
6444 SO. TROY ST.
Telef. WAlbrook 5-7670 ir GIbson 8-4938
● Generalis kontraktorius naujų namų statybai, įvairiems remontams ir namų pertvarkymams ● Turime didelį patyrimą namų statyboje. ● Patys atliekame cemento ir medžio darbus. ● Apkainavimai nemokamai.

MOVING
A. BENJULIS atlieka įvairius perkraustymus bei pervežimus iš tolimų ir artimų atstumų
Tel. BIshop 7-7075

DR. J. ir K. AGLINSKAI
GYDYTOJAI IR CHIRURGAI
5430 S. Kedzie Ave.
Priima ligonis pagal susitarimą šėl valandos skambinti telefonu HEmlock 4-1562 nuo 2 iki 9 val. p. p. kasdien išskyrus trečiad šeštad
Res. tel. GRovehill 6-5603

Tel. ofiso WA 5-3010, rez. PR 6-7333
DR. ANTANAS ALEKNA
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1601 W. Garfield Blvd.
Val. — Pirmad., antr., ketv., penkt. 1—4 ir 6—8; šeštad. 1—4; trečiad. uždaryta.

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
— Pritaiko akinius —
6322 South Western Avenue
Val.: kasdien 10-12 val. ir 7-9 val vak. šeštadieniais 10-1 val. Trečiadieniais uždaryta. Kt. laiku susitarus
Ofiso telefonas: PR 8-3229
Res telef. WAlbrook 5-5076

DR. VL. BLAŽYS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
4701 South Damen Avenue
Kampas 47-tos ir Daman Ave.)
Val. kasdien nuo 6—8 val. vak
Šeštad. 2—4 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį
Telef. ofiso LAfayette 3-6048
Rez.: WAlbrook 5-3048

Tel. ofiso HE.4-5849, rez. HE.4-2324
DR. PETER T. BRAZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2434 West 71st Street
Val. Pirm. ketvir., penkt. 1-4 ir 7-9
Antr. 1-6, treč. ir šešt. pagal sutartį, sekm. uždaryta

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
6317 South Western Avenue
Chicago 29, Ill
Telefonas REpublic 7-4200
Rezidencija: GRovehill 6-8161
Pasimatymai pagal sutartį

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 Archer Avenue
Ofiso val.: nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v vak. šeštadieniais nuo 2 iki 4 popiet
Trečiadieniais pagal sutartį
Ofiso tel. VIrginia 7-0036
Rezidencijos tel. BEverly 8-8244

Ofiso HE 4-1414, arba RE 7-9700
Rez. RE 7-6867
DR. B. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Spec. akušerija ir moterų ligų
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak.
Šešadieniais 1—4 p. p. Trečiadieniais uždaryta.

Tel. ofiso PR 6-3838, rez. RE 7-9199
DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
LIETUVIS GYDYTOJAS
2500 West 63rd Street
VAL. kasdien nuo 2—4 p. p. ir 7:30 iki 9 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta

Telefonas GRovehill 6-1595
DR. ALDONA JUŠKA
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
— PRITAIKO AKINIUS —
Valandos. 9—12 ir 2—5 v. v. pagal susitarimą išskyrus trečiadienius
2422 W. Marquette Road

Ofiso ir buto tel OLympic 2-1281
DR. F. V. KAUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1407 So. 49th Court, Cicero
Kasdien 10—12 ir 4—7 val. Trečiad šeštad tik 10 [illegible]

Skelbtis "DRAUGE" apsimoka, nes jis yra plačiausiai skaitomas lietuvių dienraštis, o skelbimų kainyra prienama visiems.

Tel. REliance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis gydytojas)
3925 West 59 Street
Val. Pirmad., antrad., ketvirtad. ir penktad. nuo 1—4 p. p. 6:30—8:30 val. vak. Trečiad. ir šeštad. 1—4 v. p. p.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val vak., išskyrus trečiadienius.
Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

Ofiso telef. LAfayette 3-3210, jei neatsiliepia, šaukite KEdzie 3-2868
DR. EMILY V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 S. Archer Ave.
VAL. Kasdien popiet nuo 12-2:30 v.
Vak. pirm. antr., ketvirt 6-8:30 v
Trečiad. tik susitarus.

DR. IRENA KURAS
(Gydytoja ir Chirurgė)
KUDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
7156 South Western Avenue
(MEDICAL BUILDING)
Pirmad. antrad. ketv. ir penktad nuo 11 val. ryto iki 1 val. p.p. ir nuo 6 v.—8 val. vakare Trečiad. nuo 11 val. ryto — 1 v. p. p. Šeštad 11 val. ryto iki 3 val. popiet
Office tel. RE 7-1168
Res. tel. WAlbrook 5-3765

Tel. ofiso — HE 4-1202 arba REp. 7-9700. Namų — PR 6-4732
DR. A. MACIONAS
CHIRURGAS
2454 W. 71 St. (71 ir Campbell av.)
Valandos: pirmad., ketvirtad., šešt. nuo 1 iki 4 val. p.p., antrad. ir penktad. nuo 5 iki 8 val. vak.

Ofiso HE 4-1818, arba RE 7-9700
Rez. PR 6-9801
DR. J. MEŠKAUSKAS
GYDYTOJAS ir CHIRURGAS
Specialybė — vidaus ligos
2454 West 71st Street
(71-os ir Campbell Ave. kampas)
Val.: kasdien 9—11 ryto ir 4—8 v. v.
Šeštadieniais 9—11 ryto ir 2—4 p. p.
Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIJA MONSTAVIČIUS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
Office: 10748 South Michigan Ave.
Buto 1653 W. 103 St., Beverly Hills
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. vak.
Val.: kasdien nuo 6 v. v. iki 9 v. v., išskirus trečiad. Šeštadieniais nuo 1 iki 4 val. popiet.
Tel.: Ofiso — PUllman 5-6766
Buto — BEverly 8-3946

Ofiso HEmlock 4-5815
Rez. HEmlock. 4-3751
DR. A. NARBUTAS
PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS
2745 West 69th Street
(priešais Šv. Kryžiaus ligoninę)
Priima pagal susitarimą

DANTISTAS
DR. J. A. PAUKŠTYS
4253 So. Whipple Street
(Arti Archer Ave.)
Valandos: nuo 10 iki 12; 2—6; 7-9.
Šeštad. 10—12. Trečiad. uždaryta
LAfayette 3-4949.
Namų — CEdarcrest 2-7786

DR. VLADAS PRUNSKIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3259 South Halsted Street
Kasdien 3—7 val. vak. Šeštad. nuo 1—5 val. vak.
Trečiad. ir kitu laiku pagal sutarimą
Ofiso tel. Victory 2-1484. Resid. 2437 W. 62nd St., tel. Republic 7-8818.

Ofiso telefonas — BIshop 7-2525
DR. AL. RAČKUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4342 Archer Avenue
(Kampas Kedzie ir Archer)
VAL. kasdien nuo 2:00 iki 9:00 v
Trečiad. ir sekmad. tik susitarus

DR. J. RIMDZUS
CHIROPRACTOR
1428 Broadway, Gary, Indiana
Tel. TUrner 3-9902
Val.: pirm. 3-8 v. vak., šešt. 10-12 val. prieš piet. Kitu laiku pagal susitarimą. Tel.: Office Gary TUrner 3-9902. Res. Ch-go BIshop 7-5833.

DR. ZIGMAS RUDAITIS
SPEC. CHIRURGINĖS IR ORTOPEDINĖS LIGOS
2745 West 69th Street
Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę
Telef. REpublic 7-2290
VAL.: Pirm. antr. Ketv., penkt nuo 9 iki 11 ryte ir nuo 6:00—8:00
Šešt. nuo 2:00—4:00. Trečiad ir kitu laiku susitarus telefonu

DR. ANT. RUDOKAS, Opt
Tikrina akis ir pritaiko akinius
kečia stiklus ir rėmus
4455 S. California Ave. YA 7-7381
Val.: 10 ryto iki 8 vak. (trečiad uždaryta). Šeštad. 10 ryto iki 3 v. p. p.

P. ŠILEIKIS, O. D.
Orthopedas - Protezistas
Aparatai-Protezai, Med. bandažai. Spec. pagalba kojom (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill
Tel. PRospect 6-5084

DR. J. J. SIMONAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Naujas adresas: 4255 W. 63rd St
Ofiso tel. REliance 5-4410
Resid. telef. GRovehill 6-0617
Valandos: 1-3 p. m., 6-8 p. m.
Penktad. tik po pietų.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

Ofiso tel. CLiffside 4-2896
Rezidencijos: LAfayette 3-1172
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 West 47th Street
(Kampas 47th ir Hermitage)
Val.: nuo 2 iki 4 ir 6 iki 9 v. vak
Šeštad. nuo 2 iki 6 val., išskyr. sek

DR. FL. TALLAT-KELPŠA
Ofisai 20 North Wacker Drive
(Civic Opera House, kamb. 858)
Val. kasd. 12—4
Tel. CEntral 6-2294
5002 West 16th Str., Cicero
Val. kasdien 5-8, šeštad. 1-2 va.
Tel. TOwnhall 3-0959
Kitu laiku ir trečiad. susitarus
Rezid. tel. HEmlock 4-7080

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Bendrą praktika ir moterų ligos)
Ofisas ir rez.: 5100 S. Western Ave
Tel. PRospect 8-1223 arba WE 6-5577
Ofiso val. Pirm. 8-10 v. v., Antr., Treč. ir Penkt. 6-9 val. vak., Šeštad 2-4 val. popiet ir sulig susitarimu

Tel. ofiso HE 4-2123, rez. GIb. 8-6195
DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2454 West 71st Street
(71st ir Campbell Ave.)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 5—9 v. v.
Antrad. ir penk. 1—5; Šeštad. 2—4.
Treč. uždaryta.

Telefonas GRovehill 6-2823
DR. A. VALIS-LABOKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS
2524 West 69th Street
(69-os ir Maplewood Ave kampas)
Valandos: nuo 1—4 ir 6—8 vak.
Šeštadieniais nuo 1—4 p. p.

Tel. ofiso PRospect 6-9400
Rezid. PRospect 6-9400
DR. ONA VAŠKEVIČIUS
(Vaškevičiūtė)
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
6248 South Kedzie Avenue
Val. kasdien 1-3 p. p. ir nuo 6-8 val vak. Šeštad. 1-4 p. p. Trečiadieniais ir kitu laiku tik susitarus.

Tel. ofiso VIctory 2-1581
Rez. VIctory 2-0742
DR. V. VILEIŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 West 31st Street
Kamp. Halsted ir 31-mos gatvių
Priėmimo valandos kasdien: 1-4 p.p
ir nuo 6-8 v.v. šeštad. 1-4 val. popiet

Tel. ofiso PR. 3-6446, rez. HE.4-8150
DR. F. C. WINSKUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2420 West Marquette Rd.
Val. nuo 2 iki 4 p.p.; 6 iki 8 v.
Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1821 So. Halsted Street
Tel. ofiso CA. 6-0257, res. PR. 6-4658
Rezid. 6600 S. Artesian Ave.
VAL. 11 v. r. iki 3 p. p.; 6—7 v. v

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
Virš 25 metų patyrimo
Tel. YArds 7-1829
Pritaiko akinius
Kreivas akis
ištaiso
Ofisas ir akinių dirbtuvė
756 West 35th Street
Val. nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8, trečiad. nuo 10-12, penktad 10-2
šeštadieniais nuo 10 iki 2 val p.p

DR. S. VAITUSH, OPT.
Palengvinu akių įtempimą, kuri yra priežastis galvos skaudėjimo bei svaigimo ir skaudančių akių karščio. Atitaisau trumparegystę ir toliregystę. Prirenku teisingai akinius. Viską egzaminavimai daromi su elektriniais instrumentais, rodančiais mažiausius trūkumus. Speciali atyda kreipiama į mokyklos vaikus
4712 South Ashland Ave.
Tel. YArds 7-1373
Val. 10:30 iki 7 v. vak. Šeštad. 10:30 iki 6 val. Sekmad. ir treč. uždaryta

Švyturiai į Dievo uostus

Naujos Juozo Prunskio knygos proga

STASIUS BŪDAVAS, Miami, Florida

"Augštyn Širdis!" yra jau devynioliktas kun. dr. J. Prunskio pasirodymas atskiros knygos pavidale. Taigi, 19 leidinių per 26 metus (jo pirmasis leidinys 1931 m.). Tačiau į šiuos skaičius neįeina ištisos krūvos jo straipsnių ir straipsnelių, įvairiausių pasikalbėjimų, kelionės įspūdžių ir dar kitokių plunksnos darbų, gausiai išbarstytų lietuviškoj spaudoj, tiek Amerikoj, tiek ir kituose žemynuose, kurie taip pat sudarytų atskirus rinkinius ir knygas. Iš tikrųjų, tat ne dažnas fenomenas mūsų raštijoj, tuo labiau, kad kun. Prunskis šiuo metu yra pačiame savo plunksnos įsibėgėjime, našiausiuose metuose, ir duos, be abejojimo, dar ne vieną leidinį.

Šioji knyga yra stambaus formato, turinti 260 psl. Joje sutelkta gerokai per šimtą įdomių pasakojimų. Jie padalinti į šešius būdingus skyrius, kurie atitinkamai surikiuoja tokią gausią medžiagą. Štaj tų skyrių vardai, iš kurių galima spręsti ką skaitytojas randa knygoje: Ar mes žinome, kur skubame?, Ar perskaitei laišką Tėvo, Kuris yra Danguje?, Didieji žmonės ir religija, Ant tos uolos aš pastatysiu Bažnyčią, Šventųjų pėdomis ir Meilė ir draugiškumas.

Įvairus ir tirštas turinys

Knygos turinys yra toks įvairus ir tirštas, jog neįmanoma jis išsamiau aptarti. Reikia ją pačiam skaityti ir patirti. Kiekvienas pasakojimas iš minėto šimto yra atskiras įvykis, dažnai net keletą jų suglaustų į vieną vietą. Visi jie yra istoriniai faktai su žinomais žmonėmis praeityje ir dabartyje. Tai įvairių tautų įžymybių būdingi gyvenimo pavyzdžiai, nuotykiai, jų pasisakymai, laiškų ir kitokių raštų ištraukos. Ir visa tai yra tartum kokie švyturiai, kurie meta pagalbos spindulių pluoštus klaidžiojantiems plačiųjų vandenų laivams ir veda juos į Dievo pažinimo uostą.

Rinktiniai krislai iš istorijos įžymybių

Suglaustai tariant, autorius čia sukaupė pamokančio turinio paveikslus apie Dievą, religiją, dorovę, patriotizmą ir visokį augštesnį mąstymą. Yra čia vaizdžių nušvietimų apie maldą, žmogaus laikinumą, šv. mišias, kat. Bažnyčią, Mariją, kankinius, misionierius, vienuolius ir dar kelius kartus tiek pat kitokių temų. Vienu žodžiu, tai rinktiniai krislai iš istorijos įžymybių, jų gyvenimo momentai augštesnio sielos pakilimo metu. Tai atranka pavyzdžių, kurie rodo ir kalba, jog žmogaus būtis turi persisunkti dieviškosios prasmės ilgesiu.

Lyg kokioj enciklopedijoj...

O vardų, vietovių, taip pat ir datų šioj knygoj kaip kokioj enciklopedijoj. Tačiau tai sudėta čia ne sausa forma, ne žodyno, katalogo ar kokio archyvo leidinio metodu. Kiekvienas įvykis ar vardas čia paversti į sklandžius pasakojimus, tartum trum pus beletristinius vaizdelius. Ir matome čia atstovus nuo pat antikinių laikų, gausiai prie jų prijungiant ir mūsų dienų žmones bei jų darbus. Taigi, pro skaitytojo akis ir vaizduotę praeina rinktiniai popiežiai, kardinolai, vyskupai ir kiti dvasininkai. Paskui juos rikiuojasi karaliai, prezidentai, kiti valstybininkai.

Rašytojai ir mokslininkai, šventieji ir nusidėjėliai

Sutinkame čia šventuosius ir atsivertėlius nusidėjėlius, skaitome rašytojus, klausomės mokslininkų išminties. Čia atstovaujama rinktiniams vardams beveik iš visų tautų ir laikų, pradedant krikščionimis ir baigiant pagonimis. Tarp jų girdime kalbas vyrų ir moterų — laimingų, nusivylusių, klaidžiojusių ir vėl sugrįžusių į Dievo uostą. Dažnuose puslapiuose mirga aforizmai, paimti iš anų žmonių burnos ar jų raštų, o nemaža jų ir paties autoriaus sukurti.

Knygos pasakojimai paruošti įspūdingai, kaikurie net graudūs ir jaudina širdį bei vaizduotę. O svarbiausia, jie skaitytoją pririša, ragina mąstyti ir įtikina. Šalia svetimųjų, tokioje pat dvasioje čia suvedami į vienybę ir didieji lietuviai: vysk. Valančius, ark. Matulevičius, Čiurlionis, Vaižgantas, Basanavičius, Vydūnas, Milašius ir dar daug kitų.

Margas žinių aruodas

"Augštyn Širdis!" yra didelis ir margas žinių aruodas. Iš jo galės pasisemti gero sveiko grūdo alei vienas žmogus — paprastas eilinis skaitytojas, taip pat labiau pamokytas, net intelektualas. Knygai bus visokeriopai vaisinga tikinčiam, atvėsusiam arba ir visai sustingusiam religijos bei dorovės reikaluose. O labiausia ji bus pagalbinga pamokslininkams, paskaitininkams, tėvams, mokytojams ir kt. auklėtojams. Tokią pat naudą žada ji lygiai bernaičiams ir mergelėms. Vadinas, savo turiniu knyga yra paruošta visiems ir visoms.

Geradarės pavyzdys

Leidinio išlaidas stipriai palengvino geradarė Agnietė Gilienė, pagerbdama savo a.a. vyro Antano atminimą. Tai pavyzdys ir kitiems geradariams, kurie galėtų padėti mūsų autoriams, bejieškantiems šiandien vis labiau ir labiau išnykstančių leidėjų.

Juozas Prunskis

Knyga atspausta gerame popieriuje, ryškiomis ir nemažomis raidėmis. Ji įrišta minkštame viršelyje, kurio aplanką dail. Ant. Rūkštelė papuošė vaizdžiais krikščioniškais simboliais.

Kun. dr. Juozas Prunskis: AUGŠTYN ŠIRDIIS! Immaculata Press, Putnam, Connecticut, 1957 psl. Kaina: $2.00.

ADOMAS VAITKEVIČIUS
Anglių ir Alyvos
Pardavimas
Telef. REpublic 7-5803
Visų rūšių namų apšildymo sistemos įvedimas, perdirbimas ir pataisymas.
Greitas, sąžiningas ir pigus patarnavimas.
ATLAS FUEL Co.
ATSTOVAS
4919 So. Paulina Street
Telef. PRospect 6-7969

Nauja mostis ir tabletės atnaujina vitų kenčiantiems nuo
ARTHRITIS - RHEUMATISM
Ši nauja kombinacija, AMERPOL, skubiai palengvina sąnarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kurį sukelia arthritis ir rheumatismas. Mostis: Skubiam palengvinimui reikia įtrinti ryte ir vakare. Tabletės: Ilgesniam palengvinimui imti 2 tabletes 3 kart į dieną po valgio.
Mostis, 98c; Tabletės, $3.50 pas jūsų vaistininką arba šiuose vaistinėse:
Shimkus, 3301 S. Halsted
Dargis, 2452 Marquette Blvd.
Pullman's, 11254 S. Michigan
Kartanas, 2458 W. 69th
Glidewell's, 3557 W. 63rd
Biestek, 3000 So. 52nd, Cicero
Sikytas, 2635 W. 51st
Lewicki's, 5558 S. Pulaski
Kopec, 5109 W. Fullerton
Rakus, 3201 S. Halsted
Arba rašykite tiesiog į
AMERPOL, 957 N. Ashland Ave., Chicago 22, Ill.

SKRAJOJANTIS LAIVAS

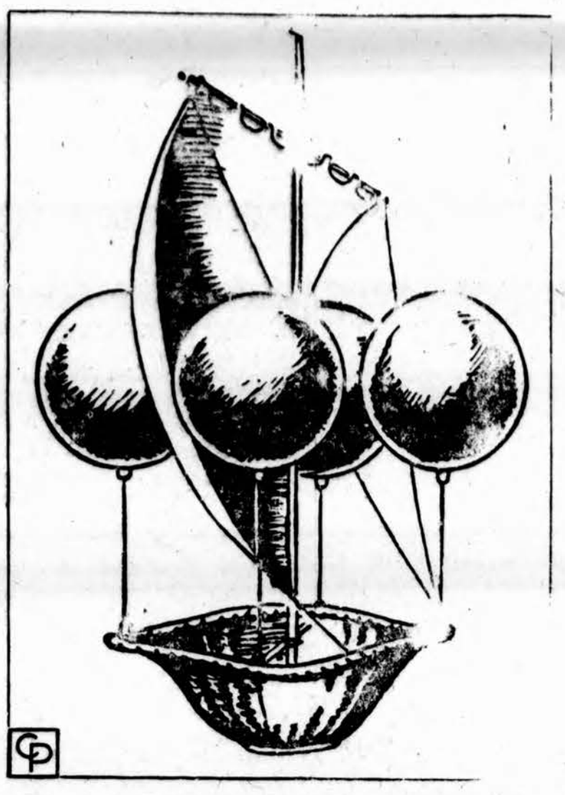

Dar 1760 m. jėzuitų mokslininkas Francisco Lana, Italijoje, savo išleistoje knygoje apie oro navigaciją patalpino šį brėžinį, pirmą kartą siūlydamas, kad balionai būtų panaudojami gondolai pakelti į orą. Jo suplanuoti balionai turėjo būti variniai, 25 pėdų skermenyje; iš jų turėjo būti išsiurbtas oras. Skridimo kryptį turėjo reguliuoti trikampė burė. 1843 m. prancūzas Marey Monge tokią skridimo mašiną buvo sukonstruavęs, tačiau ji neveikė.

Buddha pašto ženkluose

ANT. BERNOTAS, Waterbury, Conn.

Praeitais metais budizmo tikybos sekėjai minėjo 2,500 metų sukaktį nuo budizmo tikybos įvedimo. Budizmo tikyba yra daugiausiai išsiplatinusi Azijos kraštuose (Indijoje, Ceilone, Burmoje, Tibete, Indonezijoje, Siame, Indokinijoje, Korėjoje, Kinijoje ir Japonijoje) ir skaitoma, kad budistų visame pasaulyje esama apie 400 milionų žmonių.

Budizmo religijai pradžią davė mąstytojas Gotama ar Gautama, vadinamas Buddha (tikroji pavardė — princas Siddhartha, vėliau vadintas Sakyamuni, gyvenęs apie 563-483 metus prieš Kristų, tikrosios datos nežinomos), gimęs Kapilavastu, Indijoje (prie Napalo sienos), miręs Kusinagaroj, Nepale. Pradžioje budizmas buvo žinomas tik Indijoje, bet vėliau išplito po visus pietinės, vidurinės ir rytinės Azijos kraštus ir suskilo į daugelį įvairių sektų, dažnai labai skirtingų nuo pagrindinio budizmo (pvz. lamaizmas Tibete).

Minėdamos 2,500 metų sukaktį nuo tos tikybos įsteigimo, valstybės, kur tik tikyba daugiausiai praplitusi, išleido specialius pašto ženklus.

INDIJA išleido 2 pašto ženklus: 2 annų ženkle matome stilizuotą Bodhi medį (jau seniai išnykęs fygų rūšies medis), po kuriuo sėdėdamas Buda, kaip sako legenda, gavęs įkvėpimą savo mokslui; 14 annų ženkle yra tas pats medis ir senovinio parasolio apačia, išrašyta įvairiais mistiniais ženklais (tarp kitų ženklų matome ir svastiką). Ženkluose įrašas: "2500th Buddha Jayanti".

CEILONAS išleido 4 pašto ženklus: 3 centų ženkle matome laivelius, plaukiančius į krantą, ir Buddhą, sėdintį po medžiu; įrašas: "Arrival of Vijaya". 4 c. ženkle (su 2 ct. primokėjimu labdarai) yra deganti aliejinė lempa, liūtas su pakeltu kardu ir ratas, vadinamas Dharmachakra; įrašas: "Sambuddha Jayanti". 10 c. ženkle — lotoso žiedas, pakėlta taikos ranka ir tas pats ratas. 15 c. ženkle — ratas supa pasaulį.

BURMA išleido 4 pašto ženklus: 20 pyas ženkle matome palmėmis apaugusį lauką, nustatinėtą smailabokštėmis koplytėlėmis, žyminčiomis 5-tąjį budistų susirinkimą. 40 p. ženkle yra Thatbyinnyu pagoda. 60 p. ženkle — Shwedagon pagoda. 1,25 kyat ženkle — vaizdas iš oro Yegu vietovės, kur vyko 6-tas budistų susirinkimas. Ženkluose įrašas: "2500th Buddhist Era".

LAOS išleido 5 pašto ženklus: visų ženklų piešinys tas pats — po medžiu sėdinti Buddhos statula, žemiau jos — budistų vienuoliai. Įrašas prancūziškai: "2,500 m. nuo Buddhos gimimo".

Be to, dar sekančios valstybės išleido įdomesnius pašto ženklus:

AUSTRIJA ką tik išleido 1,50 šil. su primokėjimu 50 grašių pašto ženklą vengrų pabėgėliams šelpti (50 grašių šalpos reikalams). Pakartotas jau 1949 m. išleistas ženklas su Austrijos herbu (tik kita spalva), ant kurio užspausdinta raudonai: "1956 1.50+50 UNGARNHILFE". Taip pat vengrų pabėgėlių vaikams šelpti pašto ženklus išleido ir

ISPANIJA. Išleisti 5 pašto ženklai, kurių piešinyje matome kažkokių smailumų raizgynę, apverstą voką, o ant jo einančius berniuką ir mergaitę. Ženkluose įrašas: "Pro-Infancia Hungara".

BULGARIJA, minėdama 80 metų sukaktį sukilimo prieš turkus (1876 balandžio mėn.), išleido 2 pašto ženklus. 16 stotinkų ženkle matome bulgarų sukilėlius, iš medinės patrankos šaudančius į turkus. 44 st. ženkle — sukilėlių kavaleristai puola priešą.

KUBA išleido 2 pašto ženklus savo patronės — Neperstojančios Dievo Motinos Pagalbos pagerbimui. 4 centavų ženkle matome spinduliuojančią Dievo Motiną, iškilusią virš Kubos pakrančių. 12 c. oro pašto ženkle — kubiečių labai gerbiamą D. Motinos bažnyčią.

EGIPTAS išleido 10 mills pašto ženklą, kuriuo pateisinamas Suezo kanalo nacionalizavimas 1956.VII.26. Ženkle paduotas kanalo žemėlapis, virš jo — laivas ir pasakyta, kad kanele ir po nacionalizacijos bus garantuota visų kraštų laivams navigacijos laisvė.

SOV. SĄJUNGA išleido 9 pašto ženklų seriją su žymiųjų pasaulio vyrų atvaizdais. Visi ženklai po 40 kapeikų. Juose matome: rusų rašytoją F. M. Dostojevskį (1821-1881), vokiečių poetą H. Heinę (1797-1856), prancūzų fiziką Pierre Curie (1859-1906), austrų kompozitorių W. Mozartą (1756-1791), norvegų rašytoją G. Ibseną (1828-1906), japonų dailininką Tojo Oda (Sessju, 1420-1506), olandų dailininką Rembrandtą (1606-1669), amerikiečių mokslininką Benjaminą Franklinią (1706-1790) ir anglų dramaturgą G. B. Shaw (1856-1950). Prie kiekvienos pavardės pridėtas ir žodis "velykij" — didysis.

Vakarų ir Rytų VOKIETIJA paminėjo 100 metų sukaktį nuo žymaus vokiečių kompozitoriaus Roberto Schumanno mirties (1810-1856). V. Vokietija išleido 10 pfenigių ženklą su Schumanno galvos siluetu, gi R. Vovietija — 10 ir 20 pf. ženklus su Schumanno atvaizdu ir gaidų lapu. Tačiau vėliau pasirodė, kad padaryta bjauri klaida: gaidos buvo rasytos ne Schumanno, o austrų komp. Schuberto, todėl ženklai tučtuojau buvo išimti iš apyvartos, o jų vietoje išspausdinti kiti tokie pat, tik jau su Schumanno gaidomis.

VATIKANAS išleido 25 ir 35 lirų pašto ženklus, kuriais paminima Šv. Jono Kapistrano (1386-1456) 50 metų mirties sukaktis. Ženkluose yra šventasis, laikąs plasnojančią vėliavą, ir įrašas: "Joannes a Capistrano — Europae Apostolus". Šv. Jonas Kapistranas buvo pranciškonų vienuolis, pasižymėjęs nepaprastu ryžtingumu kovoje prieš klaidatikius. Jis kovojo prieš čekų husitus, vėliau surinko kariuomenę ir išėjo kariauti prieš turkus, norėdamas išlaisvinti Belgradą. Trečiojo savo žygio metu prieš okupantus turkus jis ir žuvo. — Taip pat išleisti 35 ir 60 lirų ženklai minint šv. Ignaco Loyolos 400 metų mirties sukaktį. Ženkluose matome šv. Ignacą klūpantį ir priimantį iš pop. Povilo III jėzuitų ordeno įstatus. Abi ženklų serijas piešė dail. Kotryna Dąbrowska.

PLANUOKITE KITŲ METŲ ATOSTOGAS JAU DABAR

Pasiruošę išanksto, gausite didesnį pasirinkimą kelionės priemonių ir būsite ramūs, kad nuvyksite į pasirinktą vietą.

SEGHETTI TRAVEL BUREAU, INC. parūpina netik kelionei biletus, lėktuvais, laivais, traukiniais ir autobusais, bet taip pat organizuoja ekskursijas į įdomesnias vietas Amerikoje, Kanadoje, Meksikoje, Pietų Amerikos valstybėse, Europoje ir kitur.

Ateinančiais metais organizuoja didžiulę ekskursiją į Liurdą ir kitas šventas vietas.

Dėl pilnesnių informacijų ir kelionės dokumentų sutvarkymo kreipkitės į:

Seghetti Travel Bureau, Inc.
2451 SOUTH OAKLEY AVENUE
Chicago 8, Ill. Telef. YArds 7-3278-3279

Geriausi pietūs ir užkandžiai už žemiausias kainas.
CHICKEN — STEAK
SEA FOOD
THE SHACK
2841 Archer Ave. BI 7-9478
Atdara 7 dienas savaitėj. Valgiai sutaisomi išsinešimui, arba pristatome.
SPECIAL FOR TRUCK DRIVERS
Karšti užkandžiai kasdien!

CURRENCY EXCHANGES
BRIDGEPORT CURRENCY
748 West 35th St.
71st & WESTERN CURRENCY
7054 So. Western
Ateikite dabar užsisakyti savo **1958 License Plates.** Mums tereikia tik Jūsų parašo. Kitką mes atliksime.

SHARKO'S RESTAURANT
6301 West 63rd Street
Turime virtinių ir "parogie" kiekvieną šeštadienį ir sekmadienį.
Varškės ir jautienos virtiniai šeštadienį.
Also featuring Charcoal Broiled Steaks and Fried Chicken all you can eat.
Privatūs kambariai bankietams, vestuvėms, sukaktuvėms, krikštynoms, pobūviams ir t.t. Atdara 7 dienas savaitėj nuo 11 v. r. iki 1 v. naktį. **Rezervacijoms telef. PO 7-8207.**

ANTANAS TVERAS
DIPL. LAIKRODININKAS
Gerųjų firmų laikrodžiai, brangenybės, religiniai dalykai (devocionalai), prekės dovanoms.
2646 W. 69th St. RE. 7-1941

Atliekame didelius ir mažus automobilių remontus. Lyginimas, dažymas. **Elektrinis suliedinimas** Parduodame automobilių dalis
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA"
Sinclair gazolino stotis "PAGALBA" — A. Stanevičius, Sa
2641 West 71st Str. (Kampas Talman Ave.)
Telef. PRospect 8-9842, Namų tel. WAlbrook 5-593

COAL
ANGLIS IR PEČIAMS ALIEJŲ PRISTATOM Į VISAS MIESTO DALIS TUOJAU PAT
Saugus baldų perkraustymas asmenų turinčių ilgą patyrimą
STASYS FABIJONAS
2146 So. Hoyne Ave. Telef. VIrginia 7-7097

VIRŠ 15.000,000 Amerikos gyventojų žino,
kad taupyti apdraustose Taupymo ir Skolinimo Bendrovėse yra saugu ir pelninga.
Universal Savings and Loan Association užtikrina saugumą ir gražų pelną
Saugumą užtvirtina Suvienytų Valstybių valdžios agentūra iki $10.000.00 kiekvienam indėliui ir reikalingi rezervai o pelną patyrusių ir sąžiningų vedėjų pastangos.
Galite taupyti atvykdami asmeniškai ar per laiškus. Bus greitas ir draugiškas patarnavimas.
Dėl paskolų ir visais finansiniais reikalais kreipkitės į:
UNIVERSAL SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
1800 S. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

NESIIMKITE RIZIKOS SIŲSDAMI DOVANŲ PAKIETUS Į LETUVĄ AR KITUS SOVIETŲ SĄJUNGOS KRAŠTUS

Siųskite savo siuntinius per patikimą firmą veikiančią pagal susitarimą su Intourist, Moscow.

Mr. Maurice Rifkin, Pirmininkas Globe Travel Service yra ką tik grįžęs iš U.S.S.R., kur jis vedė derybas naujai sutarčiai su Intourist. Jis tyrė dovanų pakietus siuntimo reikalus ir sužinojo, kad tūkstančiai pakietų yra grąžinami į JAV dėlto, kad jie yra arba netinkamai supakuoti arba netiksliai įkainuoti ar netinkamai atžymėti. Dėl to yra svarbu kad jūs turėtumėte reikalą su firma kuri turi dvidešimts metų prityrimo ir įsigyjusią geriausią reputaciją.

Mūsų štabas yra padidintas, mūsų priemonės pagerintos, nauji skyriai yra atidaromi ir viskas yra daroma, kad išsiuntimas mums pavestų dovanų pakietų būtų pagerintas. KIEKVIENAS PAKIETAS YRA APDRAUSTAS VIENOS IŠ DIDŽIAUSIŲJŲ DRAUDIMO BENDROVIŲ. Mūsų firma yra vienintelė šiame biznyje, kuri gali pareikalauti parodyti "certified" kopiją šio poliso bet kuriam iš mūsų klijentų.

Gavę siuntinius paštu patvirtiname jų gavimą bei pasiunčiame sąskaitas dvidešimties valandų laikotarpyje.

DĖL JŪSŲ SAUGUMO, SIŲSKITE PAKIETUS PER

GLOBE TRAVEL SERVICE
716 Walnut St., Philadelphia 6, Pa.

ADMINISTRACIJOS OFISAI **WALNUT 2-0100**
PAKIETŲ SKYRIUS **WALNUT 5-3455**

1991 Broadway
New York 23, N. Y.
Tel.; LYceum 5-0900

4102 Archer Ave.
Chicago 32, Ill.
Tel.: FRontier 6-6399

1165 E. 71st St.
Cleveland 3, Ohio
Tel.: UTah 1-0807

Room 10, Ellis Bldg.
409 W. Broadway
Boston 27, Mass.
Tel.: ANdrew 8-8764

6446 Michigan Ave.
Detroit 10, Mich.
TAshmoo 5-7560

IPOLITAS TVIRBUTAS VEDA Į "PAŽADĖTĄJĄ ŽEMĘ"

ANTANAS GUSTAITIS, So. Boston, Mass.

Su džiaugsmu turime pastebėti, kad mūsų kultūrinis Lozorius, vadinamas lietuviškuoju teatru, tremtyje visdėlto sunkiai miršta.

Gyviau sujudėjęs Vokietijos stovyklose, jis atrodė, jau visai nunyko, išemigravus aktoriams ir režisoriams. Pirmaisiais amerikoniškais metais eile spektaklių pasigarsinęs Chicagoje, vėl nuleipo dėl neišskaičiuojamų priežasčių ir, sunkiai dejuodamas, atgulė į mirties patalą. Bet ta kapų ramybė, kuri vis labiau apsemia mūsų kultūrinį gyvenimą, jo vis dar pribaigtinai neužslėgia. Kartas nuo karto, įkvėpęs deguonies atdūsį, jis ir vėl suspurda tai Clevelande, tai Bostone, New Yorke, Waterbury, Montrealyje, Hamiltone, lyg ir teikdamas vilčių, kad dar kada nors prisikels mūsų pasigėrėjimui ar bent lietuvybės išlaikymo reikalui.

Atvykęs į J. A. Valstybes buv. Lietuvos dramos teatro režisierius Ipolitas Tvirbutas tą mūsų ligonį atrodo, vėl bando gaivinti, nors ir neturėdamas prie jo lovos profesionalu aktoriu konsiliumo, nors ir raminėm gyduolėm.

Štai pernai Bostone jis jau pastatė didesnės apimties lietuviką veikalą "Vincas Kudirka". Šiemet, lapkričio 18 d., savo gimtajame mieste Hartforde — W. Somerset Maugham 4 veiksmų veikalas "Pažadėtoji žemė".

Režisorius ši anglų novelisto ir dramaturgo veikala bus pasirinkęs žinodamas, kad geras veikalas kūrinys žymiai pakelia vaidintojų aktoriu spektaklį. Ir to "Pažadėtojoj žemėj" tarptautinai vaizduojamas angliškųjų "dinukų" kūrimasis svetimame krašte — Kanadoje. Tai ir turėtų priminti mūsų išeivijos problemas, nors veikalo minties kiek ir priešinga lietuviškam pažiūrėjimui "Už grįžimą į laisvėvynę". Ši piesė patogi ir tuo, kad joje tik 13 veikėjų ir nesudėtingos dekoracijos.

Jaunatviško entuziazmo pūstelėjimas

Kaip jau ne karta esame pastebėję, daugelio mūsų didžiųjų darbų pradžia yra ne kokia plačiosios visuomenės paskatinimas, kiek vienkartinis jaunatviško entuziazmo pūstelėjimas. Nedidelės tautiečių grupės užsidegimas sukuria mums kartais ir dramas, ir operas, ir chorus bei tautinių lenciūgėlių ansamblius, kol visas tas hidrogenas vėl išsikvėpia ir belieka tik rūsivylimas ir padidėjęs priešų skaičius.

Ir Ipolito Tvirbuto šio didelio darbo pagrindinis variklis yra šviesus tikėjimas, kad viskas turi gerai baigtis. To tikėjimo vedamas režisorius ir jo trylika pasirinktųjų "Pažadėtosios žemės" repeticijas pradėjo net prieš penkis mėnesius su šypsena ir pakilia nuotaika ir baigė jau sunkiu darbu reikalaujančių savo asmeniškų reikalų ir paskutiniu poilsio valandų išsižadėjimo. Už visa tai spektaklio kūrėjus publika apdovanojo aplodismentais.

"Pažadėtosios žemės" vaidintojai bene visi tik pirmą kartą susiduria su profesionalu režisorium, ne tik jiems daug teikiančiu teatro meno žinių, bet ir daug reikalaujančiu. Tad per tuos penkis mėnesius teko jiems pasisavinti ir pamėginti vaidybos meno elementorių ir įsitikinti, kad rimto spektaklio kūrimas nėra juokų darbas.

Kieta ranka nulipdė reljefinius charakterius

Po šios ataskaitinės premieros turime pripažinti, kad režisorius Tvirbutas savo entuziastingus nuožiūrius augštai pakėlė nuo mėgėjiškumo lygio, kad iš tos kiekio medžiagos savo kieta ranka nulipdė reljefingus charakterius ir, kad vaidinimo galo stengėsi nešlifuoti iš paveikslo rėmų. Jie taip skrupulingai stengėsi nesulaužyti režisoriaus nubrėžtų mizanscenų, bendrauti su savo partneriu, nemiegoti pasakius repliką, visą laiką gyventi scenoje. Daugumoj tos jų pastangos davė tikrai gerų rezultatų, ypač, kad tie meno mylėtojai buvo parinkti tokie, kad savo įgimta fizine ir dvasine struktūra geriausiai atitiktų autoriaus sukurtus personažus.

Talento spindulėlis egzaminuose į dramos studiją

Suprantama, nereikia manyti, kad tie atsitiktinai scenoje atsiradę vaidintojai jau yra kažkokie stebuklingu būdu išdaiginti genijai, iš karto galį pralenkti net ilgus metus teatro dulkes gėrusius profesionalus. Visdėlto, jeigu jų darbą laikytume tik egzaminais į dramos studiją, ne vienas name iš jų galime įžiūrėti gražaus talento spindulėlį.

Nora March buvo Marija Plečkaitytė, Eduard March — Petras Simonauskas, Gertrude March — Elena Mineikienė, Frank Taylor — Vladas Plečkaitis, Reginald Hornby — Vytautas Radikas, Benjamin Tretter — Stasys Mineika, Sidney Sharp — Kestutis Simonauskas, Benra Sharo — Bronė Jucėnienė, James Wickham — Izabelė Simonauskienė, Agnes Pringle — Jadvyga Navasaitienė, Clement Wynne — Algimantas Giedraitis, Kate — Pranas Dapkūs.

Režisoriaus padėjėja buvo Bronė Jucėnienė, muzikinę dalį tvarkė Jurgis Petkaitis, dekoracijas gamino Navasaitis, Maslauskas, Liaukus, o apšvietimu rūpinos V. Miniukas.

Pirmas modelis dideliame estetinės kultūros sode

Kaip In. Tvirbutas savo žody, išspausdintam vaidinimo programoj, pasisako šis dramos ratelio darbas esąs tik "pirmas medelis pasodintas dideliame estetinės kultūros sode". Jis numato pasodinti dar visą eilę naujų medelių — naujų darbų. Mums beliktų palinkėti, kad gerbiamas režisorius užveistų tikrai didelį medelyną, nors iš patyrimo žinome, kad tie teatrinės kūrybos medeliai prie dabartinių sąlygų labai greitai nudžiūsta. Jiems, pasirodo, persausa dirva net tokioj Chicagoj.

Bet mielas Tvirbutai, vesk mus ir toliau į veikėjų pažadėtąją žemę, kurioj numatyta Kultūros fondas pastovus dramos teatras opera ir daug kitų gėrybių. Tai kas, kad jau daugiau kaip dešimtmetį pakeliavus, mūsų profesionalai aktoriai dar vis vaidina įmonėse kalvius, šlavėjus, geležies kilnotojus, kad gabūs scenos mėgėjai po vaidinimo vėl išsiskirsto į savo pelningesnes profesijas ir prie teatro durų belieka tik tie, kurių scenos meile persunktų kaulų jau neperka net muilo fabrikas. Teneišsibaigia Tau dar ilgai kūno ir dvasios degalas.

KRONIKA

● **Šv. Pijaus X gyvenimo ir veiklos bruožai.** Tokiuo pavadinimu "Ateities" žurnalas išleidžia kolektyvinį leidinį, paskirstytą į dvi dalis: I. Šv. Pijaus X gyvenimo ir asmens bruožai. II. Pijaus X balsas Lietuvoje. Knygoje rašo: vysk. V. Brizgys, dr. Pr. Gaidamavičius, tėv. Vikt. Gidžiūnas, O.F.M., kun. dr. T. Narbutas, dr. A. Maceina, kun. dr. Kazys Olšauskas, kun. dr. K. Rėklaitis, M.I.C., kun. dr. J. Vaišnora, M.I.C., prof. Simas Sužiedėlis, Irena Banaitytė. Knyga turės apie 260 psl. ir bus iliustruota Pijaus X gyvenimo vaizdais. Redagavo kun. Jonas Petrėnas.

● **Romanas apie Lietuvą.** Czeslaw Milosz romanas "Issos slėnis" (Dolina Issy) iš lenkų kalbos išverstas į vokiečių kalbą. Išvertė Maryla Reifenberg". Išleido Verlag Kiepenhauer & Wisch, Koeln-Berlin, 1957 m., 276 pusl. Romane vaizduojamas gyvenimas Lietuvos provincijoje, žiūrint kiek pro lenkišką prizmę. To romano vokišką vertimą recenzavo Helene Henze laikrašty "Frankfurter Allgemeine" (IX.28), savo trijų skilčių recenziją pavadindama "Lietuva po magišku padidinamu stiklu".

● **Gydytojų suvažiavimas.** Liepos mėn. Kaune buvo sušauktas visasąjunginis chirurgų suvažiavimas. Kaunas pasirinktas todėl, kad čia yra geriausios klinikos. Rusai pripažįsta, jog lietuviai mokėjo statyti gražius ir gerus pastatus. Tame suvažiavime dr. A. Ambraziejūtė-Steponaitienė skaitė paskaitą. Birželio mėn. ji skaitė bent 5 paskaitas apie infekcines ligas Lietuvos gydytojams Kaune.

● **Prel. M. Krupavičiaus** aktualus straipsnis "Katalikiškoji akcija naujausių laikų angoje" spausdinamas kalėdiniame "Lux Christi" žurnale, kuris netrukus išeina iš spaudos.

● **Rašytoja Šalčiuvienė** serga Kaune.

● **Kun. Vladas Budreckas,** pastoracinį darbą dirbąs šv. Magdalenos parap. Homestead, Pa., paskirtas Pittsburgho vyskupijos Bažnytinės Muzikos komisijos nariu. Bažnytinio giedojimo ir muzikos studijas magistro laipsniu jis yra baigęs Romoje, Popiežiškame Bažnytinės Muzikos institute, giedojimą ir muziką dėstė Kauno Kun. seminarijoj, vadovavo Kauno Bazilikos chorui, yra sukūręs bažnytinių giesmių, motetų. Naujasis jo kūrinys "Malda už tėvynę", išleistas "Muzikos Žinių", specialistų gražiai vertinamas. Lietuviškoje spaudoje rašo muzikiniais klausimais.

● **Simo Miglino knygą** "Pavergtoji Lietuva" išleidžia "Tremties" leidykla. Joje svarstomi Lietuvos gyventojų likimai bolševikinės okupacijos metais, vykdyti trėmimai, jaunimo gabenimas į Sibiro taigas ir buitinės gyvenimo sąlygos Lietuvoje. Knyga išeis apie šių metų gruodžio mėnesį.

● **Muzikos Žinios** su nauju savo numeriu duos priedo vertimą Pijaus XII enciklikos apie muziką. Vertimą iš lotyniškojo originalo atliko prof. kun. P. Dambrauskas.

● **Julijos Rajauskaitės-Šušienės** piano mokinių koncertas įvyko lapkričio 30 d. jos studijoje, Highland Park, New Jersey. Dalyvavo 20 mokinių. Iš lietuvių pasirodė Rūta Graudušytė ir Albinas Prižgintas. Programą užbaigė pianistė Rajauskaitė, paskambindama Liszto Sonatą H-Moll, kurią ji skambins rečitalyje gegužės mėn. Town Hall, New Yorke.

● **Vytautas Jonynas** jau ketvirti metai kaip kviečiamas amerikiečių bendrovės Book of the Month Club, Inc. (345 Hudson St., New York 14, N. Y.) paruošia jiems menišką piešinį Kalėdų sveikinimų kortelėms. Ta bendrovė kasmet leidžia parinktų dailininkų kalėdines korteles, pasikviesdama į talką ir talentingą lietuvį dailininką.

Ignas Končius Seni žemaičių kapalai

● **Prof. P. Šalčius** — kooperatininkas — ir ats. pulk. Vyšniauskas abu sunkiai serga Lietuvoje.

● **Biuletenį lietuvių kalbos reikalams,** Kultūros fondui pasiūlius, numatoma, pradės leisti Lietuvių Kalbos draugija, kuriai vadovauja dr. P. Jonikas. Biuletenis svarstys kalbos klausimus, sieks rašybos suvienodinimo, bus siuntinėjamas visoms lituanistinėms ir lietuviškoms parapinėms mokykloms.

● **Vilniaus universiteto studentams** leidžiama naudotis JAV išleistu dr. P. Joniko veikalu "Lietuvių kalbos istorija".

● **Aleksandrynas** — lietuvių rašytojų biografijų ir bibliografijų rinkinys, spausdinamas. Paruoštą prof. Vacl. Biržiškos tekstą išlygino prof. M. Biržiška, jį peržiūrėjo B. Babrauskas ir kalbą taisė dr. P. Jonikas.

● **Jonas Weisengoffas,** lietuvis kunigas, profesoriavęs Katalikų universitete Washingtone, praeitus metus praleido tirdamas Mormonų sektos teologiją Utoje, o dabar yra prie katedros Grand Rapids mieste.

● **A. Mikulskis,** Liet. bendruomenės kultūrinių reikalų vadovas, buvo atvykęs į Chicagą ir dalyvavo Kultūros fondo tarybos posėdyje.

LIETUVIŠKASIS KREPŠINIS

Pirmutinis šios rūšies leidinys išeivijoje, redaguotas

EDVARDO ŠULAIČIO.

Leidinys turi 56 žurnalinio formato puslapius, kuriuose telpa K. Čerkeliūno, S. Daunio, E. Šulaičio, A. Laukaičio, A. Banelio, A. Gumbaragio ir kitų straipsniai apie krepšinį Lietuvoje ir išeivijoje. Jame yra 63 reto įdomumo nuotraukos. Kaina 1 dol.

Knyga gaunama Draugo, 4545 W. 63rd St., Chicago 29, Ill. ir pas platintojus.

NAUJAI ATIDARYTAS
PARAPACK INSTITUTAS
Išbandyta priemonė prieš arthritis ir reumatizmo skausmus.
Skambinti — PRospect 8-4756
OLGA SAKALAUSKAS

Vestuvių nuotraukos ir augštos rūšies fotografijos mūsų specialybė
PRECIN PHOTO STUDIO
(Incorporated)
EDVARDAS ULIS, sav
4058 Archer Avenue
Telefonas VIrginia 7-2481

IŠ ARTI IR TOLI BALDŲ PERKRAUSTYMAS
Naujas specialus didelis sunkvežimis su pilna apdrauda. Pigus ir sąžiningas patarnavimas.
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. Chicago, Ill. WAlbrook 5-8063

Skelbkitės "Drauge"!

SPALVOTO VOKIŠKO KRISTALO
Galima gauti pas —
BALYS RADIO & TELEVISION SALES & SERVICE
2646 West 71st Street **PRospect 8-5374**

PASIRUOŠKIT KALĖDŲ ŠVENTĖMS!
Moderniai atremontuotose patalpose rasite didžiausį pasirinkimą moderniausių baldų, T.V. ir Radio aparatų, ir kitų namams reikmenų.

F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS, sav.
ROOSEVELT FURNITURE Co.
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Krautuvė atidaryta sekmadieniais nuo 11 iki 4:30

JONAS GRADINSKAS
J. G. TELEVISION CO. • 2512 W. 47th Str. • FRontier 6-1998
RADIJAI, PATEFONAI, TELEVIZIJOS, HI FI
DOVANOMS
Radijai nuo $12.00, Patefonai nuo $15.00, Televizijos nuo $95.00
Duodame išsimokėtinai. Priimame senus. Taisome.
Lig Kalėdų atdara ir sekm. nuo 11 val. lig 4 val.

Mes mokame Augštą Dividendą
MIDLAND Savings and Loan Association
PER 40 METŲ VISŲ LIETUVIŠKŲ KOLONIJŲ SAUGIAUSIA IR PELNINGIAUSIA TAUPYMO BENDROVĖ
4038 Archer Avenue Tel. LA3-6719
AUGUST SALDUKAS Prezidentas

MOVING **APDRAUSTAS PERKRAUSTYMAS** MOVING
IŠ TOLI IR ARTI
NAUJI DIDELI TROKAI-NAUJAUSI KRAUSTYMO ĮRANKIAI
ILGŲ METŲ PATYRIMAS-PIGUS IR SĄŽININGAS PATARNAVIMAS
JUOZAS NAUJOKAITIS
2022 W. 69 St. CHICAGO 36, ILL Tel. WAlbrook 5-9209

NARIAI LIETUVIŲ TAUPYMO IR SKOLINIMO B-VIŲ LYGOS
Kuriose Kiekvieno Santaupos Yra Apdraustos iki $10,000.00 — ir Paskolos Duodamos Namų Įsigijimui Lengvomis Sąlygomis

CHICAGO SAVINGS & LOAN ASSN.
6245 S. Western Ave Chicago 36, Ill
CONTINENTAL SAVINGS & LOAN ASSN.
4559 So. Paulina St., Chicago 9, Ill., YArds 7-0145
CRANE SAVINGS & LOAN ASSN.
2555 W 47th St. Chicago 32, Ill
DISTRICT SAVINGS & LOAN ASSN.
3430 S Halsted St Chicago 8, Ill
ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.
1447 S 49th Ct., Cicero 50, Ill tel TO 3-8131-32
UNIVERSAL SAVINGS & LOAN ASSN.
1800 S. Halsted St. Chicago 8, Ill

SKOLINK IR TAUPYK
Standard Federal Savings
— pačioj saugiausioj ir stipriausioj Amerikos įstaigoj.

Daugumas Chicagos lietuvių savo pinigus taupo STANDARD FEDERAL įstaigoje, nes ilgų metų patyrimas juos įtikino, jog tai yra pati stipriausioji ir saugiausioji įstaiga.

Žemiausiais procentais skoliname pinigus namams pirkti, statyti ir taisyti.

kai perki namą, visuomet kreipkis į STANDARD FEDERAL — sutaupysi pinigų ir išvengsi bereikalingų rūpesčių.

STANDARD FEDERAL visiems teisingai patarnauja, o karo ir depresijos laikais taupytojams visados mokėdavo pagal pareikalavimą.

STANDARD FEDERAL turtas viršija 57 milijonus dolerių

Atsargos Fondai STANDARD FEDERAL įstaigos siekia 5 milijonus ir ketvirtį. Be to, visos taupytojų sąskaitos yra apdraustos Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Pinigai, įdėti prieš 11-tą dieną, neša dividendą už visą mėnesį

CHARTERED AND SUPERVISED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH, JR., Vice-President

DARBO VALANDOS: Kasdien, įskaitant šeštad. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vakaro. Trečiadieniais visai neatidaroma.

Standard Federal Savings
AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO
4192 ARCHER AVE., CHICAGO 32
(Archer Ave. at Sacramento)
PHONE: VIrginia 7-1141

SOPHIE BARCUS
RADIJO VALANDA
Iš stoties WGES, 1390 k. kasdieną nuo pirmadienio iki šeštadienio nuo 8:30 iki 9:15 v. ryte, ir kas pirmadienį nuo 7 iki 8 vakare.
SEKMADIENĮ iš radijo stoties WOPA 1490 k. ir FM 102-3 MC. 8:30 iki 9:30 ryte.
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave., Chicago 29

POWDER PUFF BEAUTY SHOP
4742 So. Ashland Ave.
SPECIAL
Monday, Tuesday and Wednesday
Cold Wave $4.95 with this Ad.
Tel. IR 7-9666

ABBEY GALLERIES
• RĖMAI
• ORIGINALŪS ALIEJINIAI
• RELIGINIO TURINIO PAVEIKSLAI
• FOTOGRAFIJOMS RĖMAI
• AKVARELĖS
• SPAUSDINTI PAVEIKSLAI
• TAPYBOS REIKMENYS
• ATNAUJINAMI ALIEJINIAI PAVEIKSLAI
6924 S. Stoney Island
Chicago, Ill., FAirfax 4-7220

PLB seimo meninė programa

Kodėl centro valdyba už kantatų ir dainų vakarą?

ST. BARZDUKAS, Cleveland, Ohio

Lietuvių Bendruomenė savo "politiką" — Lietuvos laisvės kovą remti ir lietuvybę gaivinti — vykdo kultūrinėmis priemonėmis. Tai natūralu, kad LB parengimai visų pirma yra kultūrinio pobūdžio.

Šituo keliu taip pat einama ir į Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimą, įvykstantį 1958 m. Darbo dienos savaitgaliu New Yorke.

Kultūrinė dalis PLB seime taip pat bus dominuojanti, nes seimo metu bus surengta lietuvių dainos ir muzikos koncertas, lietuvių dailės paroda, lietuvių knygos paroda, lietuvių pašto ženklų paroda ir kt.

Kaip kiekvienas kitas didesnio masto parengimas, taip ir PL seimo meninės programos klausimas susilaukia įvairaus interpretavimo. Čia bus parodyti tie motyvai, kurie skatino JAV LB centro valdybą pasisakyti už lietuviškų kantatų ir dainų vakarą.

Šiam vakarui siūlymu buvo ir yra įvairiu: rengti simfoninės lietuvių muzikos koncertą, statyti kuria nors operą (kviesti Chicagos lietuvių vyrų chorą su Rigoletu ar Faustu), rengti lietuviškų kantatų ir dainų koncertą ir kt.

Visi siūlymai yra rimti ir verti dėmesio. Todėl jie visi buvo svarstomi. Svarstant juos PLB Seimo Organizacinis komitetas, kuriam pavesta seimą rengti, svarstė juos taip pat ir JAV centro valdyba, nors jos balsas čia tebuvo ir tėra grynai patariamasis.

LB centro valdybai atrodo, kad svetimosios operos statymas nors savaime didelis ir reikšmingas kultūrinis įvykis PLB seimo proga netiktų: **lietuvių seimui reikia lietuviškos meninės programos.**

Griebimasis už svetimosios kūrybos čia lyg ir liudytų dvasinę mūsų pačių menkystę. Kas yra vertinga betkuria kita proga, čia sakytų, kad mes nieko didesnio savo neturime. Iš tikrųjų gi taip nėra.

Simfoninės lietuvių muzikos koncertas,

nėra abejonės, būtų ir didelis, ir lietuviškas kultūrinis įvykis. Labai reikšmingi argumentai už jį: iš tikrųjų reikėtų kultūringajam pasauliui parodyti mūsų kompozitorius Banaitį, Bacevičių, Gaidelį, Jakubėną, Kačinską ir kt., ir be mūsų niekas kitas to nepadarys. Išėjimas su simfonine muzika į viešumą būtų kartu mums kultūrinio pripažinimo laimėjimas ir kūrybinis mūsų kompozitorių paskatinimas. Vargu ar būtų kuri kita proga šiam tikslui tinkamesnė kaip PLB seimas, turįs ir reprezentacinių lietuvių kultūros uždavinių. Ir t.t.

Pakartojame: visi šie argumentai yra labai svarbūs ir reikšmingi. Bet LB centro valdyboje, svarstant PLB seimo meninės programos klausimą, buvo iškelta dar reikšmingesnių, ir tai **už lietuvių kantatų bei dainų parodymą.**

Iš tikrųjų kaipgi vaizduojamės PLB seimą ir kokį vaidmenį jam skiriame? LB centro valdybai atrodo, kad pagrindinis šio seimo svoris turi būti kreipiamas lietuviškųjų mūsų reikalų linkme. Tai lietuviškas įvykis visų pirma skiriaams patiems lietuviams, jų reikalams ir rūpesčiams. Taigi seimas turi būti galingas akstinas iš naujo tautinei mūsų dvasiai pakelti, į tautinį darbą paskatinti, lietuviškam mūsų gyvenimui sujudinti. Turės jis ir reprezentacinių tikslų, tačiau jie tegalės būti jau tik antraeiliai.

Šiam žadinamajam uždaviniui turi taip pat tarnauti ir meninė PLB seimo programa.

Ar gali kas geriau čia tikti už mūsų dainą? Už tą dainą, su kuria lietuvis yra amžiais suaugęs, kurioje jis įpratęs jieškoti sau įkvėpimo bei paguodos, kuria pagaliau jis geriausiai ir kultūringajam pasauliui pažįstamas? Ar ne "dainų skrynelėje" yra uždaryti didžiausi mūsų dvasiniai turtai, lemiamai prisidėję ir prie mūsų tautinės gyvybės išlaikymo? Ar ne mūsų daina turėjo ir tebeturi pagrindinę vietą visuose mūsų parengimuose bei pasirodymuose? Tad natūralu ir nuoseklu, kad ir PLB seime mūsų dainai tektų jai prideranti vieta.

Antra, PLB seimas turi būti lietuviškas įvykis, apimąs kuo daugiausia lietuvių. Apimąs ne tik savo idėja bei tikslu, bet ir pačiu parengiamuoju darbu. Padarykime, kad seimo dvasia ir nuotaika gyventume visi. Tad eidami į seimą su savo daina, ir šiuo atžvilgiu darome naudingą žingsnį: į parengiamuosius seimo darbus traukiame savo chorus, ansamblius ir kt. lietuvių dainos reprezentantus nes jie visi kviečiami atlikti PLB seime lietuvių dainų programą. Šiuo kvietimu mes taip pat atliekame ir kitą labai svarbų tautinį uždavinį — palaikome savo dainininkų darbo nuotaiką bei entuziazmą. Šito gi nepadarysi simfoninės muzikos koncerto organizavimu: jo programą atliktų **samdytas** orkestras, o patys lietuviai tebūtų susodinti tik į **klausytojų** kėdes (būtų įdomu atskirai pasvarstyti, kokiam jų skaičiui simfoninė muzika būtų prieinama bei įdomi).

PLB seimo meninės programos rengimas

Org. komiteto yra pavestas LB centro valdybos nariui Čiurlionio ansamblio vadovui muz. Alf. Mikulskiui. Taigi darbas yra atiduotas patyrusioms ir įgudusioms rankoms. Parengiamieji darbai jau pradėti. Taip pat jau ryškėja ir pačios programos gairės: joje, kaip ir tinka PLB seimo proga, bus atstovauiami didieji lietuvių muzikai su jiems būdingaisiais kūriniais — kantatomis, operų ištraukomis, dainomis. Programą sudarant, yra atsižvelgiama į plačiosios lietuvių visuomenės pageidavimus (atliekamieji kūriniai turės būti jai prieinami, jos suprantami), bet neinama į kompromisus meniniu atžvilgiu. Programai atlikti yra kviečiami geriausieji Amerikos ir Kanados lietuvių chorai bei ansambliai, lietuvių solistės ir solistai. Visas koncertas bus palydimas simfoninio orkestro, taigi bent iš dalies kompensuojami ir simfoninio koncerto šalininkai.

Vadinasi, rengiamasi duoti tai, ką mes turime gražiausio ir būdingiausio, kas yra artimiausia lietuvio dvasiai ir širdžiai. Rengiamasi duoti nekasdieniniu būdu — su galingu jungtiniu choru su rinktiniais mūsų solistais su simfoniniu orkestru. Tai bus taip pat ir kūrybinės lietuvių tautos dvasios parodymas svetimtaučiams mūsų svečiams.

Gerai žinome, kad imamasi didelio ir sunkaus darbo. Bet jį atliksime visu pasiryžimu ir sutelktinėmis jėgomis. Atliksime, nes jis yra gyvybinės tautinės reikšmės.

Dr. Ernest O. Lawrence

Kalifornijos universiteto Radiacijos laboratorijos direktorius, gavęs atominės energijos Enrico Fermi vardo 1957 metų premiją $50,000 už išradimą ir ištobulinimą ciklotrono ir kitus išradimus

Daug konservuoto maisto

Apskaičiuojama, kad amerikietės šeimininkės per dieną atidaro 30,000,000 konservų dėžučių (kenukų).

Okupuotoje Lietuvoje

▼ **Technikos biblioteka Vilniuje.** Prie Liaudies ūkio tarybos Vilniuje yra įsteigta Centrinė Mokslinė Techninė biblioteka, kurios uždavinys aprūpinti Lietuvos ekonominius sluoksnius bibliografine, informacine, moksline-technine literatūra ir periodiniais leidiniais. Bibliotekoje dirbą kvalifikuoti technikai ir bibliotekininkai. Biblioteka šiuo metu turi apie 70.000 knygų. Ji gauna nuolat 642 periodinius leidinius, iš jų 383 visasąjunginiai ir respublikiniai, 160 ateina iš "liaudies demokratijos" kraštų, gaunama taip pat leidinių ir iš "kapitalistinių kraštų". Biblioteka nuolat informuoja apie straipsnius, tilpusius kuriame nors leidinyje rūpimais klausimais. Be to, biblioteka ir pati leisianti leidinius, kuriuose propaguos "pirmūūnų" patyrimus ir informuos apie naujus gamybos būdus. Įstaigai vadovauja Dambrauskas. (E)

▼ **Sovietinėje dvasioje parašyta Lietuvos istorija.** Lietuvos valstybinė pedagoginės literatūros leidykla Vilniuje 35,000 egz. tiražu išleido Juozo Junginio paruoštą "Lietuvos TSR istoriją". Tai esąs vidurinėms mokykloms pritaikytas trumpas Lietuvos istorijos vadovėlis. (E.)

▼ **Vinco Krėvės "Dainavos šalies senų žmonių padavimai"** išleisti nauja laida Lietuvoje (Valstybinės Grož. Literatūros leidykla, Vilnius 1957. 254 pusl. Tiražas 30,000). Esą ruošiami spaudai ir kaikurie kiti Krėvės veikalai. (E.)

▼ **V. Zaborskaitės** knygą "Realizmo klausimai" neseniai išleido Valstybinė Grožinės Literatūros leidykla (Vilnius 1957, 229 p.) J. Kaminskas knygą recenduodamas rašytojų žurnale "Pergalėje" (9-me nr.), neapsieina be kritiškų pastabų. Nors autorė ir pati pripažįstanti, kad realizmas lietuvių literatūroje turėjo senas ir tvirtas, K. Donelaitį siekiančias, tradicijas, ji per drąsiai teigianti, kad tasai realizmas į literatūrinę kryptį susiformavęs tik dabar. Kaminskas čia pamini kritikinio realizmo atstovus Kudirką, Žemaitę, Lazdynų Pelėdą. (E.)

▼ **Bibliografiniai leidiniai.** Lietuvos TSR Knygų rūmai leidžia "Žurnalų ir laikraščių straipsnių metraščius" ir "Knygų metraštį".

Žmonės dirba netikrus pinigus, pinigai padaro netikrus žmones.
— **Anonimas**

NELAUKITE PASKUTINIO MOMENTO!

Jau dabar įsigykite šventėms:
- Modernišką televiziją
- Hi Fi fonografą
- Nuostabius importuotus radijus
- Stebuklingus transistorinius radijukus
- Patogius radijo-laikrodžius
- Gražius elektr. laikrodžius
- Naujausių patefonų plokštelių.

Taip pat čia rasite didelį pasirinkimą elektr. namų apyvokos reikm., k. a. virdulių, prosų, tosterių, plaukų džiovintuvų, dulkiasiurblių ir kt.
— VIŠKAS GARANTUOJAMA —
Pirkite visados šioje moderniškoje parduotuvėje.

DAINA TELEVISION sales-service

Sav. inž. A. SEMĖNAS
3321 S. Halsted — Cliffside 4-5665
Atdara kasdien 9—6, pirmadieniais ir ketvirtadieniais 9—9

Remkite dien. Draugą!

YERKES HARDWARE
Telef. GRovehill 6-9314
Elektros Reikmenys — DAŽAI: DUTCH BOY; MARTIN SENOUR ir kt.
★ ★
KOTON dažai, kuriuos galima naudoti ir lietingame ore — lyjant.
6822 So. Western Ave., Chicago 36, Ill.
Pas mus galite apmokėti elektros ir gazo sąskaitas.
PAINT

Jei reikia paskolos
pirkimui namo
ateik į
Mutual Federal Savings —
gausi greitą patarnavimą
MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASS'N
SAVINGS INSURED UP TO $10,000
2202 W. CERMAK ROAD,
CHICAGO 8, ILL.
VIrginia 7-7747
JOHN J. KAZANAUSKAS, President

PEOPLES HARDWARE & PAINT CO.
Liet. krautuvė. Sav. broliai Gregoravičiai
Dažai, Alyva, Stiklas, Įrankiai, peiliai, namų reikmenys, vandentiekio įrengimai ir elektriniai reikmenys.
1901 West 47th St. Tel. LA 3-4139

SUMAŽINSITE SAU DARBĄ IR PAGERINSITE SAVO NAMUS
Įsidėdami Juozo Spaičio aluminiajus "Storm Windows" langus. Juos turint nereikės rūpintis kiekvieną pavasarį ir rudenį langų išėmimu ir sietelių sudėjimu. J. Spaičio aluminijaus "Storm Windows" laikys tiek ilgai, kiek jūsų namas stovės. Pašaukite mus dar šiandien ir mes padarysime jums tuos nuostabius langus.
Pas mus taip pat galite įsigyti visų rūšių apdraudas (Insurance)
JUOZAS SPAITIS
3259 So. Halsted St. Tel. VIctory 2-6472
Galite skambinti kasdien arba atvykti į mūsų įstaigą nuo 9 val. iki 6 val. vak. Pirmad. ir ketvirtad. nuo 9—9 val. Sekmadieniais uždaryta.

Pagelbėkite Dabar Savo Giminėms, Draugams ir Pažįstamiems

Atvykit į PALATINE BARGAIN BASEMENT, ir jūs būsite nustebinti, kokį didelį pasirinkimą čia rasite įvairiausių medžiagų liekanų.
Dabar, kai jau negalima siųsti dėvėtus rūbus, jums dar mažiau kainuos pasiųsti medžiagų liekanų, kurios Europoje yra tikrai labai vertingos.
Medžiagų liekanų yra tinkamų eilutėms, suknelėms, paltams, sijonams ir kitokiam apsirengimui.
Atnešę šį skelbimą iš "Draugo" ir pirkę ką nors pas mus gausite keturis jardus medžiagos suknelei.
PALATINE BARGAIN BASEMENT
1263 North Paulina Street
Chicago 22, Ill.
Telef. HUmboldt 6-3353

VERN & ANN'S TAVERN
4654 West 63rd Street
Atvykite praleisti malonų vakarą su savo senais draugais. Šventėms specialios kainos už Bourbon ir Scotch degtinę. REliance 5-5219

Sutaupykite dabar perkant ALYVĄ — kūrui
Melsvą alyvą gaunate dabar už tiek, kiek jūs paprastai mokate už baltą alyvą pečiams.
PLYTAI (RANGE) alyva
No. 2 ir No. 3 Furnace alyva.
Nemokamas termometras su šiuo skelbimu.
QUALITY OIL CO.
4526 S. Wallace
Wagner 4-0212
Remkite savo apylinkės prekybininkus.

Pradėkite taupyti šiandien; turėsite rytoj!
Taigi, dabar pradėkite taupyti šioje lietuviškoje įstaigoje — BRIGHTON SAVINGS AND LOAN!
Kiekvieno taupytojo indėliai apdrausti iki $10,000.00
BRIGHTON SAVINGS AND LOAN ASS'N
4071 Archer Ave., į vakarus nuo California Ave
CHARLES ZEKUS, Sekretorius
OFISO VALANDOS:
Pirmad., antrad., penktad. ir Šeštad. 9 val. ryto iki 4:30 p.p.
Trečiad. 9 ryto iki 12 val.
Ketvirtad. 9 val. iki 8 v.v

STEIN TEXTILE BENDROVĖ YRA
pirmoji, kuri parūpino vilnonių ir šilko medžiagų siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas.
Gauta nauja siunta vilnonių angliškų medžiagų. Didžiausias pasirinkimas siuntimui į užsienį, taipgi ir savam vartojimui.
Geriausios ANGLIŠKOS ir "Worstead" MEDŽIAGOS KOSTIUMAMS, PALTAMS, kurių kainos paprastai yra $9.80, dabar už jardą tik $4.50
Visokiausių pamušalų už pigias kainas. Spausdintas šilkas, crepe šilkas, plaunamas "Sil-O-Shan", "antique taffeta" paprastai $1.98, dabar tik 98c
60 colių vilnonės medžiagos ir "flannel" vyriškiems ir moteriškiems kostiumams tiktai $1.89
48 colių užuolaidoms bei uždangoms medžiagos, vertės iki $2.98, tiktai $1.39
Grynų spalvų Portisan ir Metallic Cloth užuolaidoms tik $1.09
Atvykite į STEIN TEXTILE ir patys įsitikinkite. Su kiekvienu pirkiniu virš $20.00 gausite vienai suknelei medžiagos kaip dovaną.
Pas STEIN'Ą jūs rasite didelį pasirinkimą inpilams medžiagų ir nuotaikoms "laces", satiną, taffetą, "brocades", Shantung ir t. t. Taip pat liekanas medžiagų pamušalams už baisiai pigias kainas.
STEIN TEXTILE CO.
1306 SOUTH UNION AVENUE
Prašome aiškiai įsidėmėti adresą — 1306 SO. UNION —, nes Stein Textile yra tik šioje vietoje ir jokių skyrių neturi.
1 blokas į rytus nuo Halsted St., 1½ bloko į pietus nuo Roosevelt Rd. Atdara 7 dienas savaitėje iki 5:30 val. vak.
Tel. MOnroe 6-8152. FREE PARKING, kitoje pusėje gatvės.

VIKTORO KOZICOS
Lietuviškas gazolino stotis ir auto taisymas
Atliekami motoro remontai, lyginimo, dažymo darbai ir keičiamos dalys
CALL-ME-MOTORS CO.
5759 S. WESTERN AVE. PR 8-9533

NUO UŽSISENĖJUSIŲ BEI SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ IR ATVIRŲ ODOS LIGŲ
Tie, kurie kenčia nuo SENŲ, ATVIRŲ IR SKAUDANČIŲ ŽAIZDŲ negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti nes jų užsisenėjusios žaidos niežėjima ir skaudėjima senų atviru ir skaudžių žaidų uždėkite LEGULO Ointment Jos gydymo ypatybės palengvins jūsų skaudėjima ir galėsite ramiai miegoti nakti Vartokite ją tapgi nuo skaudžiu nudegimų. Ji tappgi pašalina niežėjimą ligos vadinamos PSORIASIS Taipgi pašalina peršėjimą ligos vadinamos ATHLETE'S FOOT sustabdo džiovinimą odos ir perplyšimą tarppirščių Yra tinkama vartoti nuo žžiūstančios suskilsios odos dedirvinių odos išbėrimų ir t. t taipgi tinkama varoti vaikučiams,kada pasirodo skaudus išbėrimas nuo vystykių Ji yra gera gyduolė nuo išviršinių odos ligų. Legulo Ointment yra parduodama — po 75 centų, $1.25 ir $3.50. Pirkite vaistinėse Chicagoje ir apylinkėse: Milwaukee, Wis., Gary, Ind. ir Detroit Michigan, arba rašykite ir atsiųskit Money Orderį į —
LEGULO, Department D.,
5618 W. Eddy St., Chicago 34, Ill.

ECZEMOS NIEŽĖJIMO KANČIOS
greit atleidžiamos ir palengvinomos su AL-GEN-OL, kuris yra efektingas daugeliu atvejų, kur kitos priemonės buvo nepasekmingos. Šiandien pat siųskite $1.10 už didelį indelį tų vaistų. C. O. D. nesiunčiame.
GENTOD MEDICINE CO., Dept. D-1
P. O. Box 14, South Chicago 17, Ill.

AR VERTA — $2.00 Į METUS?
Užlaikysite gražius plaukus plaudami galvą mišiniu
NAUJA GADYNE
Pasekmingai vartojamu per 40 metų.
Siųskite $2 už 8 oz. bonką.
FRANK BITAUTAS
527 E. EXposition, Denver, Colo.

Skaitykite "Draugą"!

AR NORITE BOTI KUNIGAIS?
Tėvų Marijonų Kongregacija, a. a. Arkivysk. Jurgio Matulevičiaus, MIC, atgaivinta, kviečia jus save kandidatus į kunigus. Tėvai Marijonai darbuojasi Amerikos lietuvių tarpe: Dievui leidžiant jie darbuosis ir Lietuvoje ir veda mokyklas; redaguoja laikraščius ir turi misijas. Pasiaukokite Dievo tarnybai darbuokitės po Panelės Švenčiausios vėliava kartu su Tėvų Marijonų Kongregacija; rašykite novicių vedėjui. Laiške pažymėkite kiek mokslo baigėte, kiek amžiaus ir koks sveikatos stovis. Laišką siųskite žemiau paduotu adresu
AR NORITE BOTI BROLIAIS VIENUOLIAIS?
Marijonų Kongregacija kviečia pas save kandidatus į brolius, kurių įvairius vienuolijos darbus mokyklose, spaustuvėse, raštinėse, ūkyje ir kitur. Labai pageidaujami moką kokį amatą. Norintiems išmokti kokio amato bus sudaryta proga.
Paaukokite savo jėgas, gyvenimą ir sveikatą Dievui ir Panelei Švenčiausiai. Taplkite Broliais Marijonais. Susirašykite su novicijato vedėju. Pažymėkite amžių, sveikatos stovį ir užbaigtus mokslus
MASTER OF NOVICES, MARIAN HILLS SEMINARY
CLARENDON HILLS, ILLINOIS

Lietuvių tautos tauriausios asmenybės Arkivysk. Jurgio Matulaičio-Matulevičiaus
Trijose dalyse:
UŽRAŠAI
I. Užrašai: Mintys, pastabos, pasiryžimai. Čia kaip tik atsiskleidžia Arkivyskupo Jurgio gilus tiesos įžvelgimas bei visiškas pasiaukojimas tarnauti Dievui, Bažnyčiai ir sielų išganymui.
II. Laiškai. Tai įvairiems asmenims rašytų laiškų ištraukos, gyvenimiškos išminties perlai, išreikšti patarimų, paraginimų ir paaiškinimų formoje.
III. Vilniuje. Žvilgsnis į Arkivyskupo kančias pernešias senoje Lietuvos sostinėje, kur Jis stengdamasis būti visiems visakuo, kad visus laimėtų Kristui, daugiausia yra nukentėjęs.
Knyga turi 220 psl., paveiksluota ir įrišta į kietus viršelius. Kaina $2.50.
Užsakymus su pinigais siųskite:
"DRAUGAS"
4545 W. 63 St., Chicago 29, Ill.

½% PADIDINA DIVIDENDĄ!
CRANE SAVINGS AND LOAN ASS'N
2555 WEST 47th STREET LAfayette 3-1068
B. R. Pietkiewicz, prez.; E. R. Pietkiewicz, sekr. ir advokatas
Mokame aukštus dividendus. Ketčiame čekius. Parduodame ir perkame valstybės bonus. Taupytojams patarnavimai nemokamai.
Pradėkite taupyti atidarydami sąskaitą šiandien. Apdrausta iki $10,000
Darbo valandos: pirmad. ir ketvirtad. nuo 9 iki 8 val. vakaro; antr. ir penk. 9 iki 5; treč. uždaryta, o šešt. nuo 9 iki vidurdienio

Remkite tuos, kurių skelbimus matot "Draugė".

Palaidojus Vyt. Steponaitį

Istoriko, redaktoriaus, bibliografo mirtis Kaune

ST. K. BALYS, Grand Rapids, Mich.

Per spaudą ir laiškus pasiekė šį kraštą žinia, kad š. m. spalio mėn. 12 d. 6 val. rytą savo bute (Kaunas, Mickevičiaus gtv. 11a-3) mirė ats. pulk. Vytautas Steponaitis. Jis buvo gimęs 1893 m. kovo mėn. 24 d. Sintautuose, Šakių apskr. Nors jis buvo kilęs iš didelės šeimos, bet daug jo brolių ir seserų išmirė jauni. Liko iš jų tik 3 broliai ir sesuo. Pirmasis iš keturių likusių pasimirė jauniausias brolis-poetas Edmundas, teturėdamas tik 17 metų amžiaus. Vyriausias brolis Aleksandras, kuris buvo ilgametis banko tarnautojas New Yorko mieste, mirė 1950 metais. Sesuo Apolonija (Jasiūnienė) mirė Kaune 1956 m. ir pulk. Vytautas buvo paskutinis iš jų kartos, apleidęs šį pasaulį spalio mėnesį.

Uolus darbe

Vytauto sveikata nebuvo iš stipriųjų. Jis 1937 metais turėjo širdies ataką ir Kauno Karo ligoninėje išgulėjo net keletą mėnesių. Širdies negalavimai vėl jį kamavo 1955-57 m. Keletą savaičių vėl išgulėjo lovoj šią vasarą. Jo žmona — dr. Agnė Ambraziejūtė-Steponaitienė — seniai ragino jį išeiti į pensiją, bet jis atsikalbinėjo. "Jei nedirbti, tai nėra prasmės ir gyventi" — sakydavo. Jo pensija būtų buvusi gana maža, nes karininko tarnybos laikas nebuvo užskaito mas pensijai. Spalio mėn. 11 d. dar jis ėjo į tarnybą — į Respublikinę biblioteką, įrengtą į buv. Finansų m-jos rūmus — kur jis dirbo nuo 1-sios rusų okupacijos bet be poilsio nebepajėgė užlipti laiptais tą dieną. Grįžęs namo iš darbo daugiau nebesikėlė žinomas bibliofilas, bibliografas ir istorikas.

Senosios kartos pagarba

Jo palaikai buvo pašarvoti bu vusio dr. J. Staugaičio salione, nes savam bute nebuvo vietos. Jo bute dabar sutalpinta 4 šeimos, kaikurios su vaikais. Greit kauniečiai sužinojo apie jo mirtį. Lankytojų buvo nepaprastai daug. Su juo atsisveikino beveik visi Kaune likusieji senosios kar tos veteranai. Jo karstas skendėjo gėlėse. Gale galvos kabėjo dailininkės O. Draugelytės-Kučinskienės tapytas portretas, ku riame karininko uniforma buvo pridengta juodu šydu. Kadangi paskutiniais keleriais metais jis nesišalino nuo bažnyčios ir katalikų praktikos, tai buvo laidojamas su bažnyčios apeigomis. Spalio mėn. 13 d. jo draugas kun. Gylys atlaikė už jį šv. mišias, per kurias giedojo Olšausko vedamas choras ir giedojo solistė Galaunienė. Spalio 14 d. buvo egzekvijos Įgulos bažnyčioje ir palaikų išlydėjimas į Petrašiūnų kapines.

Laidotuves organizavo Resp. biblioteka. Autosunkvežimis, vežęs jo karstą, buvo išklotas tautiniais kilimais, apipintas gėlių vainikais. Ant karsto buvo didelė rožių puokštė. Priešais karstą nešė apie 70 gėlių vazonų ir puokščių. Keturios poros nešė 4 didelius vainikus, kurių tik vienas buvo su raudonu raikščiu. Žmonių gausybės užtvindė Mickevičiaus gatvę. Orkestras griežė laidotuvių maršus. Lydėjusius už Kauno vežė 4 autobusai, 3 auto-sunkvežimiai vežė orkestrantus, toliau sekė daug lengvų automobilių. Prie kapo buvo pasakytos 3 kalbos iškėlusios jo nuopelnus Lietuvos bibliografijai ir istorijai.

Didelis knygos mylėtojas

Vytautas Steponaitis mokslus ėjo Lietuvoje. Jis 1906 m. įstojo į Kauno 4-rių klasių mokyklą, 1908-9 m. perėjo mokytis į Kauno Komercinę gimnaziją, ku rią baigė prieš pat karą. 1915 m. jis buvo mobilizuotas. Rusijoje išėjo karo mokslą ir ten gavo pirmą karininko laipsnį. Atsi kuriant Lietuvos valstybei tuojau grįžo į Kauną ir įsijungė į Krašto Aps. ministerijos organizavimą. Jis daug metų išbuvo KAM — Spaudos ir Švietimo skyriaus viršininku vėliau buvo "Kario" ir "Kardo" redaktorium ir beveik visą laiką išbuvo "Mūsų Žinyno" redaktorium. Jis parašė kelioliką istorinių studijų apie kaikuriuos Nepriklausomybės mūšius; kruopščiai rinko karo bibliografiją, rašė Lietuvos enciklopedijai; buvo vienas iš sumanytojų ir redaktorių vadin.

Ats. pulk. Vytauto Steponaičio antkapis Petrašiūnų kapinėse (Dar nespėta iškalti įrašas)

"27-nių knygos mylėtojų" ratelio, kuris išspausdindavo tik kelioliką numeruotų liuksusinių metraščių su straipsnių autorių Ex-libris meniškomis klišėmis. Jis bendradarbiavo su mūsų istorikais, profesoriais. Dirbdamas Respublikinėje bibliotekoje jis irgi rinko ir saugojo kiekvieną lietuvišką knygą. Jis savo sesers dukteriai prisiuntė kelioliką tomų mūsų klasikų į šį kraštą, kad jos vaikai turėtų ką skaityti. Paskutiniais metais jis sudarė bibliografinius leidinius: fo mirtis Kaune

"Tarybų Lietuva 1940-55", "Tarybinė Lituanika 1944-46 m.", "Kauno bibliotekos katalogas" ir kt. Jis norėjo gauti "Knygų Lentyną" iš šio krašto.

Jis iš anksto paskyrė savo didelę asmeninę biblioteką, rinktą per visą amžių, Kauno Viešajai bibliotekai, bet ne Respublikinei b., kuri bus perkelta į Vilnių. Jei knygos bus paliktos Kaune, tai vis lietuviai dar jas skaitys. O su Vilnium, jis sakydavo, dar nežinia kaip bus, nes dabar Lenkijos lenkai pastoviai gieda lenkiškai "mes be Vilniaus nenurimsim"... Kaune žadama pastatyti Vytauto Steponaičio memorialinę biblioteką. Dabar apie jį rengiama monografija ir rašoma prisiminimai.

Tėvynės sūnus

Kas pažino a.a. Vytauta Steponaitį, turės jį prisiminti kaip didelį patriotą ir tikrą Lietuvos sūnų. Jo viso gyvenimo pastangos buvo skiriamos Lietuvos interesams jos kultūrai ugdyti ir lietuvybei išlaikyti. Jis su žmona visuomet šelpė ir padėjo lietuvių studentijai. Jie atidarė studenčių bendrabučiui savo namą prie Vytauto parko. Jis nenorėjo trauktis iš Lietuvos nei vienos okupacijos metu, nors ir kažkas įvyktų. Turėjo susidaręs savo filosofiją apie Lietuvos ateitį: sakydavo, kad reikia taupyt ir saugot kiekvieną lietuvišką širdį.

Petrašiūnų kapinėse išaugo naujas kapas su gražiu ir prasmingu paminklu Ant Skandinavijos granito yra lietuvio dailininko iškaltas bareljefas, kuris vaizduoja verkiančią skausme lietuvaitę kai rytų vėjai uždami laužo lietuviškus kryžius, smūtkelius ir griauna Lietuvos sodybas... (To paminklo pastatymas buvo sudaręs nemažai kliūčių). Tebūnie jam lengva Lietuvos žemė, kurią jis tikrai mylėjo ir jai tarnavo.

VIENĄ VAKARĄ

Netolimos praeities vaizdelis

A. GIEDRIUS, Worcester, Mass.

— Labas vakaras.

— Labas, labas.

— Atsiprašau, kad aš čia ėmiau ir įsmukau, išgirdęs tamstos balsą. Sakau, pas tautietį...

— Taip, taip, žmoma pas tautietį. Labai prašau. Labai dėkui už gera žodį. Prašyčiau ir atsisėsti tiktai, matai, tamsta, vos prieš tamstos atėjimą, dar tamsta nebuvai pabarškinęs į mano duris, jau aš buvau pamanęs eit į miestą žmonos pasitikti. Matai tamsta, kasdieniniai reikalai, visoki pirkiniai maistas ir taip toliau. Žinai, žmogus gyveni, tai ir valgai, ir apsidengi, ir taip toliau. Dėl to, sakau, mielai prašyčiau brangų tautietį ir atsisėsti, tiktai, matai, dar tamsta nebuvai pabarškinęs į mano duris, jau kėliaus eiti...

— Atsiprašau. Aš čia neilgam. Šiuo spaudos platinimo metu norėjau pasiūlyti tamstai...

— Taip, taip tikra teisybė. Esu girdėjęs: spaudos mėnuo, o tamsta — knygnešys. Labai gražu, labai kilnu. Didelė garbė tamstai. Žinau, žinau, esu girdėjęs: yra buvę knygnešių, kurių vardų tauta niekada neužmirš. Dėl to ir tamsta...

— Atsiprašau: aš jau tiek daug nenoriu ir nemanau. Kur man lygintis su anais knygnešiais! Aš tiktai progai pasitaikius, reikalui esant... Mūsų spauda dabar didžiausia lietuvybės išlaikymo priemonė, dėl to...

— Taip, taip tikrą teisybę tamsta sakai: didžiausia priemonė. Kilnu, labai kilnu, kad tamsta to didžio darbo ėmeis.

— O tiek daug nepagalvojau. Kiekvienas ką galime duodame tautai. Dėl to ir tamstai noriuf pasiūlyti knygą, laikraštį...

— Dėkui, dėkui. Labai gražu, kad tamsta neaplenkei mano namų. Tiktai, matai tamsta turiu prisipažinti, kad aš tų laikraščių tai gryniai vengiu, tiesiai pasakius — bijau. Tamsta stebies? O, nesistebėk. Aš tuojau pasakysiu... Aną vakarą nuėjau pas savo bičiulį Gintautą (gal tamsta jį ir pažisti), o jis, apsiskleidęs laikraščiais, skaito. Skaito, pasakoja naujienas visokių veiksnių ir neveiksnių darbus. O pasakoja taip saldžiai, lyg medų liežda mas. Pagaliau įbruko ir man kelis numerius laikraščių. "Toliau pasiskaityk pats", sako. Aš ir paėmiau. Po vakarienės atsisėdau skaityti, tai, žinai tamsta, nė neatsitraukiau, kol paskutinio numerio paskutinės skilties neišėjau. Žmona dešimtą valandą nuėjo gulti, o aš dar skaitau. Girdžiu laikrodis muša dvylika, o aš dar skaitau. Muša vieną — aš dar skaitau. Muša dvi — aš skaitau. Pagaliau pramigusi pasibunda žmona ir girdi mane dar besibraškinant su tais laikraščiais. "Jonai", sako, "ar tu iš proto išėjai? Po trijų valandų į darbą keltis, o tu dar negulęs!" Tai žinai tamsta, nepaklausiau nė žmonos. Ket virtis po trečios pabaigiau paskutinę skiltį ir nuėjau gulti. Gerai, kad aš stiprios sveikatos, nelyginant jautis, tai kitą dieną nestripuliavau prie mašinos. Bet visdėlto — gana. Daugiau nenoriu. Skaitai, džiaugies ir galo nerandi: vienur įdomu, kitur dar idomiau; vienas rašo gražiai, kitas dar gražiau. Tegu juos galas! Nei laiko, nei poilsio netenki.

— Malonu girdėti, brangus tautieti. Tamstai kaip tik labai tinka laikraščiai. O kai kasdien jų turėsi, tai pasirinksi pačius geriausius skaitymus, tada užteks laiko ir poilsio.

— Ne ne. Dėkui. Aš jau bijau, ir gana. O ir pinigą kaštuoja. Už poilsį, už nemigtas valandas dar pinigą mokėk! Atsiprašau.

— Tai gal kokią knygą?..

— Ne, ne, mielas knygnešy. Netinka man nė knygos. Kartą iš to paties buvau pasiskolinęs kažinkokį romaną. Tai, žinai tamsta, kaip mažas vaikas į pasakas, kaip koks kvailys, įsiskaičiau ir neatsitraukiu. Gerai, kad buvo šventa diena. Jei ne žmona, tai būčiau ir bažnyčią praleidęs, ir pietus pražiopsojęs, ir vakarienės netekęs — tiesiog būčiau pusdvasa kitą rytą nuėjęs į darbą. Nugi pasiutęs daiktas: aiškiai žinai kad tas rašytojas meluoja, kad viskas, ką jis rašo, jo paties fantazijos padaras o sėdi, skaitai, leidi laiką ir lyg tiki, kad gryna teisybė, ka jis rašo. O dar kokie žodžiai, koks dailumas, kokios gudrybės — burte buria, kad jį lokiai nujotų!

— Malonu buvo, tiesa? Kodėl tamstai ir daugiau nepamėginus to malonumo? Prašau.

— Ne, ne. Labai dėkui. Aš jau bijau to malonumo. Tiktai tamsta pamanyk: vienam romanui perskaityti, sakyčiau, reikia vienos dienos arba daugiau laiko. Ar tamsta įsivaizduoji, ką reiškia viena diena? Nugi per tą dieną, sakykim — šventą, atsikėlęs pasivalgai pusrytį, nueini į bažnyčią, susitinki su bičiuliais, pasikalbi, pasierzini, susitari, kur popietę ir vakarą praleisti, tą vakarą nueini į kliubą, vėl su bičiuliais suėjęs, išgeri, permeti kortomis ir taip toliau. Matai tamsta, ką reiškia viena diena! O čia atiduok ją romanui, rašytojo svaičioms! Būk užsimiršęs, kaip mažas vaikas, kaip koks kvailys, kad tave žmona ragintų pletų, ragintų vakarienės, ragintų kur pavažiuoti ir taip toliau! Ne vyreli, jau geriau be knygų. O, žinau, yra tokių vyrų, kurie už knygas išleidžia didelius pinigus. Ogi tas pats Gintautas (gal ir tamsta jį pažisti) už knygas ir laikraščius, už teatrus ir koncertus išleidžia 200 dolerių per metus! Tiktai tamsta pagalvok: 200 dolerių! Už tiek pinigų kas kelinti metai gali keisti geriausią televiženą, patogiausią šaldytuvą, vieno kambario baldus, žmonai kailinius ir taip toliau. Daug ko gali padaryti. O jis sukiša į knygas ir laikraščius, į koncertus ir teatrus! Įgyja sau gaišatį, nerimą, nemigą, nervų dilginimą ir taip toliau. Ne, mielas knygnešy...

Tamstos darbas labai gražus, labai kilnus. Aš norėčiau, kad tamstos vardas būtų auksinėmis raidėmis įrašytas į tautos istoriją. Bet aš pats atsiprašau: negaliu, bijau grynai bijau... Ir būčiau prašęs tamstą sėstis, tiktai prieš pat tamstos atėjimą, dar tamsta nebuvai pabarškinęs į kambario duris, aš jau buvau besikeliąs eiti. Taigi atleisk man, mielas knygnešy. Sudieu. Linkiu tamstai ko puikiausio pasisekimo: kad per vieną šį vakarą už 100 dolerių parduotum... Sudieu... Labai malonu...

ATVYKITE IR ĮSITIKINKITE

MŪSŲ KAINOS MAŽESNĖS NEGU KITUR!

— o —

Pasirinkite medžiagas tiesiai iš ritinio ir jums nukirps kiek yra reikalinga vienai eilutei ar kelioms.

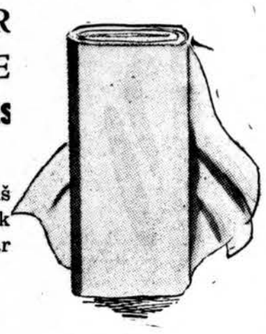

Pasirinkimas didžiausias

DIDŽIAUSIA MEDŽIAGŲ KRAUTUVĖ ŠIOJE APYLINĖJE

● ŠILKAS ● VILNONĖS VIETOS IR ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS, ● VELVET, ● MEDVILNĖ, LININĖ IR LANGAMS UŽUOLAIDŲ VISOKIŲ RŪŠIŲ MEDŽIAGA.

Darbo valandos: Kasdien nuo 8:30 val. ryto iki 6 val. vak.; Pirmadienį iki 7 val. vak.; Šeštad. nuo 8:30 val. ryto iki 5 v.v.

HENRY S. Fraerman

Tel. WEbster 9-4187

215 WEST JACKSON AT WELLS

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.

GENERALINIAI AGENTAI šių kompanijų:

AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE COMPANY
WESTERN CASUALTY & SURETY COMPANY

Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters

O'MALLEY and McKAY, Inc.

222 W. Adams St. Room 800

Telefonas CEntral 6-5206

RUSCO siūlo šias naujas idejas NAMŲ PAGERINIMUI

NEMOKAMOM INFORMACIJOM BEI NEMOKAMIEMS APSKAIČIAVIMAMS ŠKAMBINKITE

ANdover 3-6500

"REVERSE CHARGES" IŠ CHICAGOS ARBA PRIEMIESČIŲ

Naujas grožis ir patogumas jūsų namams su šiais pagal užsakymą pagamintais

AWNINGS

CANOPIES

SELF-STORING DOOR

COMBINATION WINDOW

RUSCO GAMINIAIS

SIETELIAI .. AWNINGS

VERANDŲ UŽDARYMAS

"CASEMENT" LANGAI

PATIO UŽDENGIMAI

Galima pasirinkti iš gražių "decorator" spalvų "baked-on Enamel Steel" -plieno.

Taippat galima gauti ir aluminijaus.

TUOJAU PAT ĮTAISOME

JOKIO ĮMOKĖJIMO

LENGVOS IŠSIMOKĖJIMO SĄLYGOS

Amerikiečiai perka daugiau RUSCO gaminių negu kitų firmų už bet kokias kainas.

Duosime naujus arba grąžinsime pinigus, jei nebus kaip skelbiama. GOOD HOUSEKEEPING GARANTUOJA

IŠTIRKITE APIE RUSCO

Gausite geriausią kokybę bei patarnavimą be jokio ekstra primokėjimo

Health-Mor INCORPORATED

2 NORTH 1st AVENUE MAYWOOD, ILL. FI 5-4500

ĮSPARDAVIMAS

VIETINIŲ IR IMPORTUOTŲ VILNONIŲ MEDŽIAGŲ, VYRŲ IR MOTERŲ EILUTĖMS IR PALTAMS SIUNTIMUI Į EUROPĄ.

VILNONĖ VYR. KOSTIUMUI worsted (Sharskin) medžiaga regul. vertė $8.50 specialiai už jardą tik $4.50

VYRIŠKAM KOSTIUMUI 3½ yardo MEDŽIAGA Specialiai tik $8.50

VYRIŠKIEMS PALTAMS tikros vilnos medžiaga, kaina $9.50, dabar už jardą tik $5.50

MOTERIMS VILNONĖ PALTAMS MEDŽIAGA už žymiai papigintą kainą

SPAUSDINTO ŠILKO CREPE vertė $2.50 už jardą ir aukšč. specialiai už jardą tik $1.00

MŪSŲ KLIENTAMS NEMOKAMAI AIKSTELĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI. KRAUTUVĖ PATOGI - Vėdinama ir erdvi

HELFAND'S TEXTILE COMPANY

1210 So. Union Ave. Telefonai: MOnroe 6-1210

VERTINGOS NEMOKAMOS DOVANOS UŽ KIEKVIENĄ PIRKINĮ SEeley 3-8806

Krautuvė yra atidaryta kasdien, įskaitant ir sekmadienius, nuo 9:30 ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais uždaryta

VAISTAI LIETUVON!

IR Į KITUS EUROPOS KRAŠTUS IŠSIUNČIAMI SKUBIAI IR RŪPESTINGAI

UŽ ŽEMIAUSIAS KAINAS

RIMIFONAS, STREPTOMICINAS, PENICILINAS, SEROMICINAS, LARGACTILIS, SERPASILIS, VITAMINAS B12, CYCLOSERINAS

TAIP IR VISI KITOKI VAISTAI

BARRY'S APTEKA

1370 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.

Telefonai BRunswick 8-8419 ir 8-9494

Vaistų pristatymą Lietuvon Garantojame laike 7-10 dienų

JUCUS SISTERS RESTAURANT (Naujai) dabar atidarytas

Galima gauti rūgščių kopūstų ir kitų skanių lietuviškų valgių. Atidarytas per visą naktį. 29 metai toje pat vietoje.

1608 W. 47th St., Tel. LA 3-9670

AUDYKLA JUOSTA

KAZYS PRIŠMANTAS, sav.

1805 West 46th Street

Chicago 9, Ill. Telef. LAfayette 3-3085

Gamina: juostas, takelius, juosteles, pagalvėles, tautinius drabužius, įvairias užuolaidas ir kt. dalykus. Parduoda: gintaro ir medžio gaminius ir Alice Stephens ansamblio plokštelių albumus.

50 m. nuo J. Biliūno mirties

JONAS MIŠKINIS, Amsterdam, N. Y.

Jonas Biliūnas mirė 1907 m. gruodžio pačioje jaunystėje, sulaukęs dvidešimt aštuonerių metų amžiaus. Buvo palaidotas Zakopanės kapinėse, Lenkijoje.

Jau anksti įsijungė į aktyvų lietuviškos kultūros darbą. Mokėsi Anykščiuose ir Liepojos gimnazijoje. Čia platino uždraustus lietuviškus raštus, skaitė referatus, paskaitas ir aktyviai dalyvavo 1899-1900 metais pirmajame lietuvių spektaklyje "Amerika pirtyje". 1899 m. baigęs gimnaziją, įstojo į Dorpato universitetą, klausė gamtos, ekonomijos ir sociologijos mokslų. Tačiau neilgai teko jam studijuoti: prasidėjo studentų sąjūdis, ir Biliūną iš universiteto pašalino. Jis grįžo į Liepoją, paskui gyveno Šiauliuose ir vertėsi pamokomis. Bendradarbiavo "Darbininko Balse" Jono Gražio slapyvardžiu. Vėliau varė smarkią kovą su sulenkėjusiais dvarininkais ir kitais.

1903 metais išvyko į Vokietiją mokslo tęsti. Įstojo į augštąją prekybos mokyklą Leipcige. Bet tie mokslai jo neviliojo, o traukė literatūra. Todėl metė mokyklą ir atsidėjo literatūrai.

1904 m. grįžo Lietuvon. Jo sveikata visai pakriko. Turėjo išvykti Šveicarijon. Ten įstojo į Ciuricho universitetą, studijavo litrratūrą ir dailę. Studijuodamas rašė savo išgyvenimus, vaizdelius.

Gydytojai jam patarė važiuoti gydytis prie Juodosios jūros pakrantės, bet kelionei jis neturėjo pinigų. Kaikurį laiką gyveno tėviškėje Niūronyse ir Kačerginės vasarvietėj. Vėliau išvyko gydytis į Zakopanę, Lenkijon.

Kad ir sunkiai sirgo, bet su plunksna nesiskyrė. Rašinėjo į "Vilniaus Žinias". Tačiau neilgai teko jam gyvenimu džiaugtis. Pačiame jaunystės žydėjime mirė...

Biliūno kūryba

Negausus Jono Biliūno literatūrinis palikimas: apie 25 prozos gabalėliai ir keli eilėraščių mėginimai. Neilgas buvo ir jo kūrybos laikotarpis, vos 5-6 metai. Tačiau vistiek Biliūnas užima žymią vietą mūsų literatūroje.

Anot K. Binkio, "rašytojo kūriniai yra jo asmenybės spinduliavimas. Ar mažesnį, ar didesnį kiekį tų spindulių rašytojo asmenybė paskleidžia, — svarbu, kad jie būtų ryškūs ir pajėgūs, svarbu, kad jie mums švies tų ir mus šildytų".

Jei ir neturėtume biografinių duomenų, nesunku mums būtų atkurti Jono Biliūno asmenybės vaizdą iš jo negausaus literatūrinio palikimo. Tiek ryški šviesa spindi iš jo kūrinių.

Jonas Biliūnas buvo mūsų prieškarinio patriotinio kaimo vaikas. To kaimo, kuris dar tebegyveno šimtmečiais susiklojusiomis lietuviškomis tradicijomis, kurio dar nebuvo nusiaubę karo sūkuriai. Varginęi mokslo metai ir miestiška aplinka brendimo metu J. Biliūną buvo beati traukią nuo įgimto kūrybinės galios šaltinio. Tačiau stipri ir jieškanti asmenybė greit susirado savo tikrąjį kelią. Jo rašinėliai, apsakymėliai savo siužetu glaudžiai susieti su lietuvių kaimo gyvenimu.

Berods, niekas ligi tol nėra taip giliai pažvelgęs į lietuvio sielą ir taip ryškiai ją parodęs, kaip Biliūnas. Ne kaimo tipus jis aprašinėjo, bet jieškojo lietuvyje kaimietyje žmoniškumo idėjų, bendrų visai žmonijai.

Amžinos žmoniškumo idėjos

Štai, pavyzdžiui, "Vagyje" sprendžiama žmogaus sąžinės problema. Ūkininkas, gelbėdamas savo turtą, užmušė ginkluotą plėšiką burlioką, kuris vedėsi iš tvarto jo mylimąjį žirgą. Kitaip sutrukdyti vagystės jis negalėjo, nestatydamas savo gyvybės pavojun.

Per išpažintį jam šitą nuodėmę atleidžia. Ir žemiškas teismas tikrai jį išteisintų. Tačiau žmogus, nors visaip save bando pateisinti — ramybės neranda. "Visą gyvenimą tas kirminas graudžia mano širdį. Ir nežinau, ką pasakys Visagalis", — baigia ūkininkas savo pasakojimą. Taip lietuvis sprendžia Dievo įsakymą: "Neužmušk!"

Apsakymėly "Lazda" Biliūnas aptaria atlaidumo dorybę. Buvęs baudžiauninkas priglaudžia savo pastogėj buvusį dvaro prie vaizdą, dabar pono be globos paliktą, ir priima iš jo lazdą, kuria pats seniau buvo nekaltai sumuštas.

Jonas Biliūnas

Vaikų nedėkingumą tėvams aptaria Biliūnas "Ubage". Tai daugelio didžiųjų pasaulinės literatūros veikalų liesta tema. Tačiau koks aiškinimo skirtumas! Kai karalius Lyras svaido prakeikimo žaibais ir dega kerštu ir pykčiu savo dukterims, Petras Sabaliūnas, viską sūnui atidavęs ir jo iš namų išvarytas, susikaupęs neša savo kančią ir randa savyje galios dar kitam paguosti. Imdamas iš svetimųjų rankų pirmąją duonos riekę, jis stengiasi paguosti ligonį, kurį numano esant nelaimingesnį už save.

Žmogaus nedėkingumą ne tik savo artimui, bet ir savo ištikimiems gyvuliams Biliūnas iškelia nuostabiame vaizdelyje "Brisiaus galas". Šį vaizdelį ne vienas mokykloje turėjome aprašyti, ir jis padarė mums gilų įspūdį, iki šių dienų neužmirštamą.

Vadinasi, visos šios vadinamos "amžinos idėjos" Biliūno įvilktos į konkrečias lietuviškos tikrovės formas. Dėl to jos ir atrodo tokios artimos, tokios naujos.

Krautuvėje "MARGINIAI", adresu: 2511 W. 69th St., Chicago 29, Illinois, galima gauti gražiausi liaudies meno išdirbiniai, knygos, žurnalai, taip pat galanterija. Telefonas — PRospect 8-4585.

50 METŲ UŽ VIENUOLYNO MŪRŲ

Sesuo Jesuina, 71 m. amžiaus, šv. mišių metu Los Angeles bažnyčioje, švęsdama 50 m. vienuoliško gyvenimo sukaktį. "Mano gyvenimas — dirbti su moksleiviais" — sako ji.

Realizmas ar nuosmūkis?

Džazas ir mūsiškoji muzika

ST. DZIKAS, Brooklyn, N. Y.

Nepaprastas šio krašto gyventojų susitelkimas miestuose, pramonės išplitimas ir etninių grupių įvairumas sudaro tą faktą, kuriame reiškiasi vad. "American way of life". Mašina savo jėga, greičiu ir svaiginančiu triukšmu be paliovos čia lydi žmogų ir turi įtakos jo asmenybei bei jos pasireiškimams. Skubėjimas kartu su mašinomis, skubėjimas į darbą, darbe, iš darbo, skubėjimas praturtėti nepalieka laiko vidinei kontempliacijai ar kultūrinei veiklai. Senovės šūkis — panem et circenses — šiandien vėl gyvas Naujajame Pasaulyje, tik savaip suprastas ir vykdomas. Duonos čia nestinga, ir dėl to demonstruoti ar eilėj stovėti netenka. Žaidimų irgi pakankamai pateikia tie kuriems tai milionus pelno neša. Didysis biznis valdo visas meno ir pramogų sritis, pradedant rimtu teatru ir baigiant beisbolu. Nenuostabu taigi, kad publikai dažnai teikiama tai, kas geriau apsimoka, o ne tai, kas ją kelia į dvasios augštumas ir auklėja.

Būtų neteisinga teigti, kad čia nėra tikrojo meno. Klasinė muzika, opera, baletas ir kiti menai čia turi pasaulinių garsenybių ir ribotą skaičių gerbėjų. Bet tai sudaro lyg atskirą pasaulį, kuriame gyvena kultūrinė aristokratija, sudaranti tik nedidelį tautos procentą. Kita jos dalis gyvena lyg kitame pasaulyje. Dvasinis maistas, kuriuo ji minta ir gyvena, pašaliečiui atrodo keistas ir netikras.

Suk standartinę radijo priimtuvo skalę kada tik nori, ir patirsi, kad tik viena ar dvi stotys duoda klasinę muziką, kitos gi maitina klausytojus vad. populariomis o daugumoj — džazu. Džazas! Kas jo nežino? Jis gimė prieš 50 metų tvankiame pietų New Orleane. Negrai buvo jo pionieriai, po kurio laiko jį pernešę į Chicagą. Dabar džazas su įvairiomis savo formomis užvaldė muzikinį šio krašto pasaulį. Visi esame jo prisiklausę. Jo nuolat pasikartojąs motyvai su klumpančiomis nerviškomis sinkopėmis ir rėkiančiais disonansais dvelkia laukiniškumu, neretai klaikumu ir, atrodo, lyg žvėries žmoguje bedvasiu šauks mu. Jis pralenkia savo sutaršytais žvygavimais ir labiausiai gamybos proceso įkarštyje ūžiančias įvairiais balsais mašinas. Tik, deja, jis nekelia tame triukšme išvargusios žmogaus dvasios į dieviškojo kūrybos pasaulio augštumas, o bloškia ją dar labiau į dulkes ir vidinį sumenkėjimą. Tai šiurpi Naujojo Pasaulio simfonija, kuri lydi žmogų, kvaitulingai besivejantį apgaulingas modernių jų pelkių liepsneles. Ar nuostabu tada, kad tūkstančiai tą skubėjimą baigia protinių paliegėlių ligoninėse.

Instrumentinei džazo muzikai nenusileidžia ir to pat žanro dainininkai. Jų klausydamas negali suprasti, kodėl jie nedainuoja, o rėkia. Rėkia žiauriai, su visais džazui charakteringais trūkčiojimais ir įkyriais pasikartojimais. Džazo muziką ir dainą lydi nerviškas kūno, o ypač jo galūnių svaidymas, dažnai išvirstąs į neblogą akrobatiką bet nieko bendro neturįs su tradiciniu scenos šokiu — baletu. Kotie šokėjai taip azartiškai ir dažnai neestetiškai šėlsta pagal monotonišką būgnų trankymąsi ir pučiamųjų žviegimą? — Tai apgailėtina išraiška dvasinės tuštumos žmogaus, kuris neranda kelio į savo sielos pasaulį ir tik visuotiniame sudaiktėjime tęsia ir scenoje kasdieninio skubėjimo — mašinos ir žmogaus — ritmą. Tuo pačiu keliu eina ir pramoginis šokis, kur laukinis tampymasis ir galūnių drebinimas išstūmė svajingą tradicinį valsą ir net, dar kaikieno moderniu laikomą, tango.

Džazas tapo visuotiniai pripažinta ir respektuojama Amerikos gyvenimo būdo dalimi. Jei jis neatitiktų visuomenės dvasinio lygio ir polinkių, turėtų bematant sunykti. Bet tokios tendencijos nepastebima. Priešingai, net gi per valdžios pinigais išlaikomus įvairiuose kraštuose išbarstytus JAV informacijos centrus platinamas šis Amerikos gyvenimui tipingas fenomenas. Ir rimti valstybininkai bei komentatoriai džiūgauja, kad net už Geležinės Uždangos džazas randa sau garbintojų. Šitokiu būdu, sakoma, pasikeičiama kultūriniais turtais ir įgyjama naujų draugų.

Kiek džazas yra toli nuo tradicinės muzikos, dainos ir šokio savo elementais ir formomis, tiek savo turiniu jis atvaizduoja nekritišką žmogų pavergusios aplinkos pamėgdžiojimą. Visas džazo kompleksas nepadeda žmogui praskleisti amžinojo grožio tobulybės paslapčių, kurios jį pakeltų į dieviškosios kūrybos dausas. Be to, kadangi ir savo tematika jis krypsta į žemąją žmogaus prigimtį, nepadeda jis žmogui nė jo pastangose nepaliaujamai siekti gėrio augštumų.

Jaunimas visada yra imlus visokioms naujovėms, nežiūrint jų meninės ir moralinės vertės. Tiek čia tiek kituose kraštuose, kur bandoma džazas propaguoti, jo entuziastais visada yra naujovių trokštąs jaunimas. Nenuostabu, kad ir mūsasis jaunimas džazo kompleksą priima, kaip natūralų ir vertą jo dėmesio reiškinį. Tik pakankama pažintis su tradiciniu kultūringų tautų, o taip pat mūsų liaudies dainų ir muzikos, menu gali jį apsaugoti nuo visiško estetinės nuovokos sužalojimo. Mūsų organizacijos ir mokyklos turėtų atkreipti į tai dėmesį.

Atominė medicina

Pradedamos išrasti priemonės prieš atominių spindulių žalą organizmui: dr. P. C. Tompkins, JAV Laivyno Radiologinio Gynimosi laboratorijos San Francisco mieste, mokslininkas rado būdą, kaip kovoti su sunkiausiu atominių spindulių padariniu žmogui — kraujo nykimu. Surastas būdas paskatinti organizmą gamintis sveiką kraują, nepaisant, kad atominių spindulių būna sužalotos kraują gaminančios ląstelės.

Automatiškas greičio reguliuotojas

Crysleriо ir kaikurie GM automobiliai savo 1958 m. modeliuose jau turės automatiškus greičio reguliuotojus, kurie neleis važiuojančiam peržengti įstatymu nustatytą važiavimo greitį, nebent jisai pats to sąmoningai norėtų ir atitinkamai patvarkytų mašiną.

Daugiau kalinių

JAV-se auga kalinių skaičius. Pabaigoje 1956 metų šio krašto kalėjimuose, pataisos namuose buvo net 188,830 asmuo.

Kamera paverčiama filmų rodymo aparatu

Longines-Wittnauer bendrovė išrado filmavimo aparatą, kuris per 30 sekundžių galės būti paverčiamas aparatu, kuriuo bus galima filmus demonstruoti.

Nakčia šviečiantieji langai

Westinghouse Electric bendrovė daro tyrimus naujo tipo langų, kur tarp stiklo yra fosforinės medžiagos sluogsnis, kuris kambarį apšviečia net ir nakčia, kai iš lauko šviesa nebeateina.

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO MR. NELSON, SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3914 West 111th Street
Tel. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas mieste!

JOHN F. EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNIOS KOPLYČIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2 ir LA 3-9851
4330-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852
AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

LIUDĖSIO VALANDOJ
Šaukite
MAŽEIKA & EVANS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
6845 So. Western Ave. Air Conditioned koplyčia
REpublic 7-8600 — 7-8601 Automobiliams vieta
Tiems, kurie gyvena kitose miesto dalyse: gausime koplyčią arčiau jūsų namų.

ANTHONY B. PETKUS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
6812 SO. WESTERN AVE. CHICAGO, ILL.
1410 SO. 50th AVE. CICERO, ILL.
Telefonai: GRovehill 6-2345 arba TOwnhall 3-2108, 3-2109

GUŽAUSKŲ
BEVERLY HILLS GĖLINYČIA
Gariausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų.
2443 West 63rd Street
Telef. PR 8-0833 ir PR 8-0834

ZUBRUVKA
Importuota tikra vaistažolė. Pokelio kaina $1.00
TREJANKA
Sudaryta iš 27 vaistažolių. Pokelio kaina $1.00
Visokios kitos vaistažolės. Pokelis $1.00
Siųskite pinigus — mes užmokame persiuntimą. Rašykite:
WORLD HERB CO., Dept. L.
459 — 18th Avenue, Newark 3, New Jersey

TROOST - PACHANKIS MONUMENTS
JOHN W. PACHANKIS (PATCH), Vice-President
6819 So. Western Ave. Tel. GRovehill 6-3745

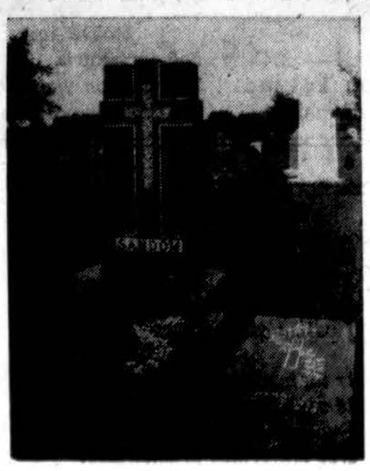

Į paminklų patalpas ir atgal mes visuomet parūpiname transportaciją automobiliu.
Atdara kasdien ir sekmad. nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet.

SEKANTIEJI YRA NARIAI CHICAGOS LIETUVIŲ LAIDOTUVIŲ DIREKTORIŲ ASOCIACIJOS
Ambulansų patarnavimas dieną ir naktį. Reikale šaukitės mus.
Mes turime koplyčias visose Chicagos ir Roselando dalyse ir tuojau patarnaujame.
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 S. LITUANICA AVE. Tel YArds 7-3401
PETRAS P. GURSKIS
659 West 18th STREET Tel. SEeley 3-5711
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2222
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138 1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, Ill. Tel. OLympic 2-1009
ZIGMUND (ZUDYK) ZUDYCKI
1646 W. 46th STREET YArds 7-0783
STEPONAS C. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE VIrginia 7-6672
VANCE FUNERAL HOME
2424 S. 50th Ave. OLympic 2-5245 ir TOwnhall 3-9687

Chicagos švariausias ir moderniškiausias Piknikų Daržas — BUČO DARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd St. and Willow Springs, Rd.
Willow Springs, Ilinois

Sparesus Construction
GENERAL CONTRACTORS
Nauji įrengimai — "Alterations" — Pertaisymai — Pataisymai.
Residenciniai — "Com'l" — Pramoniniai — Įstaigų pastatai Chicagoje ir visuose jos priemiesčiuose.
Nė vienas darbas nėra perdidelis ar permažas.
Telefonuokite AV 3-7541 — dieną, AV 3-1860 vak.
EXT. DG — dėl nemokamų įkainavimų.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ — KALĖDŲ SEZONAS
ORBIS siuntinai 22 svarų svorio. Greičiausias pristatymo laikas. Jūsų siuntiniai per 4 savaites vietoje. Žemiausios kainos. Aukšta prekių kokybė. Siunčiame viską kas yra leistina. Siunčiame maistą įvairiausių rūšių pagal Jūsų pageidavimą ir pasirinkimą, riebalus, mėsos gaminius, pieno gam., vaisius, miltus, įvairias kruopas, saldainius šokoladą ir kitką.
pav.: 22 sv. taukų kiaulinių (su muitu ir persiuntimu) $21.90
22 sv. cukraus " " $12.95
22 sv. lašinių
Galite pasirinkti maistą kilogramais ir pūskilogramais iš mūsų kainaraščių.
Siunčiame odą ir avalynę:
2 kg. odos (5 porom batelių) su muitu $18.30
1 kg. labai storų — 4½ mm. padų 3.95
Vyriški tufliai su muitu dbigubu padu 12.90
Moteriški bateliai " 10.95
Medžiagos kostiumam nuo $9.25 ir daugiau.
" " " 9.45 " "
Sąžiningas ir greičiausias patarnavimas per
ORBIS
Chicago: 4414 S. Rockwell St., Chicago 32, Ill. Tel. YA 7-2445
Centras: Toronte, Bathurst St. 298, Toronto 2B, Ont., Canada

SPYGLIAI IR DYGLIAI

Redaguoja dr S. ALIŪNAS

PASILIK ŽEMĖJE, ŽMOGAU

Kada erdvėje bypsi, pypsi visokie "sputnikai", daug kas iš šios žemelės gyventojų jau pradeda galvoti apie raketinę kelionę į mėnulį. Torontiškis Wess Hicks, nuotaikingas "The Telegram" kolumnistas, jau pateikė skaitytojams tuo reikalu samprotavimų pluoštelį.

Jo samprotavimai nėra perdaug optimistiški. Jis sakosi pasenęs tokių minčių kamuojamas. Esą, toji senatvė netgi pralenkusi jo turimą amžių. Ir vis kaltos tos mintys, tie svajojimai — skristi į mėnulį. Jo teigimu, buvęs toks laikas, kada prie pardavinėjimų biletų kasos į mėnulį — jis būtų atsistojęs pats pirmasis, bet dabar — jau visiškai kitokios nuotaikos besišvaistančios po jo galvą.

Esą, dabar nei bileto pirkti, nei skristi į mėnulį nebenori. Jam tesinorėtų tik būti tame aerodrome ir pamojuoti ranka keleiviams, palinkint jiems laimingos kelionės. Tai tik toks kuklus noras belikęs jo galvoj.

Wess jau nebeturįs rūpesčio galvoj, ar beužteks raketoj sėdimų vietų į mėnulį, ar ne.

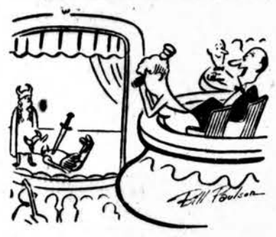

Chicagos Vyrų choras stato operą, scenoj durtuvu pervertą matome sargybos viršininką Kazį Skaisgirį.

Jo gilaus samprotavimo dėka prieita išvados, jog tokioj kelionėj gali įvykti visokių nelaimių ir nepatogumų. Jis galvoja, jog pirmuose keliuose "tripuose" į mėnulį — nebus tenai nei užkandinių, nei kitokių patogumų.

Be to, tokioj kelionėj gali raketa susidurti su satelitu fenderis į fenderį. Jeigu kas nors rimtesnio nutiktų — sveiki dingę. Juk artimiausias raketų taisymo garažas — gali būti labai toli.

Dėl kaskart tirštėjančio erdvėje "trafiko", dar niekas netgi reikiamų judėjimo taisyklių nėra parašęs. Čia pat jis pasiteisina, jog, galbūt, jis nepastebėjęs tokių taisyklių skelbiant, gal jos ir buvusios. Be to, jam dar nesą žinoma, ar yra paskelbtos erdvės linijos, kurios laikytinos vienos krypties (one-way) arterijomis, ar ne.

Pasaulis Ameriką įsivaizduoja, kad ji esanti silpna višta, tačiau gausiai dedanti dolerius.

Mėnulyje jūs turėsite samdytis ir apsistoti viešbutyje, nes artimųjų nei giminių mėnulyje, kurie jus aprūūpintų maistu ir pastoge, greičiausia, neturėsite. Gi viešbutyje, galimas daiktas, bus brangoka.

Toks reiškinys — jau pradės slėgti jūsų nuotaiką. Pirmasis mėnulietis, kurį jūs sutiksite, greičiausia, nekalbės jūsų kalba. Jūs stengsitės jam išaiškinti beesąs žemės žmogus, o jis mėnulio gyventojas.

Taigi, tokioj vietoj ne kažin ką daugiau ir galėsi patirti. Niekam ir jokių interview negalėsi padaryti.

Na, pagaliau, vieną dieną pasijusi bepavargstąs, bekvėpuodamas žuvų dubens oru, matysi besibaigiant pinigus — sodriai mokant už viešbutį mėnulyje ir maistą, o taip pat nusibos šnekėtis su mėnuliečiais — susirodant rankų mostais — ir tu pradėsi skaityti raketos biletą, tikėdamasis pradėti ruoštis atgal — į pasiilgtą žemelę. Ir štai, kaip tu nustebsi pamatęs, jog tavo biletas — tik į vieną pusę.

Pr. Alšėnas

Oponento galva

Buvęs prez. William Taft kartą sakė salėje karštą kalbą. Bebaigiant rinkiminę kalbą kažkas į sceną įmetė kopūsto galvą. Pažiūrėjęs į ją, Taft pareiškė:

— Ponios ir ponai, aš matau, kad vienas iš mano oponentų pametė galvą.

Linksmai dirba

— Blogai, daktare, sergu.

— Kas yra?

— Kai tik pradedu smarkiau alsuoti, plaučiai pradeda švilpti.

— O tai nieko blogo. Jei švilpia stipriai dirbdami, reiškia jie geros nuotaikos.

NEGIRK ŽMONOS

Negirk žmonos perdaug, nes, jei pagaliau liausies, ji pagalvos, kad jos nebemyli, o jei toliau vis girsi ji pradės galvoti, kad turėdama tiek dorybių yra verta geresnio vyro.

Dėkingi Dievui

Du piliečiai sėdi smuklėj ir vienas jų aiškina:

— Žinai brol, kaip gerai, kad Dievas mirtį sutvėrė gyvenimo pabaigoj. Tai taip žmogus gali visą gyvenimą gyventi be rūpesčių.

Mėnulis ir Austrija

Čekoslovakijoj Prahos mokyklos mokytojas aiškina mokiniams apie nepaprastus Sovietų Sąjungos laimėjimus.

— Šiandien mes turime žemės bendrakeleivį, nardantį erdvėje, — ryt mūsų mokslininkai nuskris į mėnulį, poryt galbūt mes skrisime į planetas arba veršimės į žvaigždes.

Tuo metu mokinys pakilo iš suolo ir paklausė:

— Pasakyk, drauge mokytojau, kada mes galėsime aplankyti Vieną?

Tautininkas, ponas ir šuo

Vienybės lapkr. 15 d. numeryje randam šį malonybinį paaiškinimą:

"New Yorko tautininkuose, kaip matyti iš šiame puslapy spausdinamo jų viešo pareiškimo, viešpatauja savotiškas etiketas... prie Tysliavos pavardės pridėjo 'ponas', kadangi jis yra tautininkų organizacijos narys, bet vengta 'ponu' pavadinti Ged gaudą, kuris nėra jų nariu, nors yra tautinės srovės žmogus. Atseit, tik tautininkas yra ponas, gi žmogus, neturintis partijos bileto... prilygsta sovietų sputnike numarintam šuniui".

Kas svarbiau, tautininkas, Tysliava, Gedgaudas, ponas ar šuva sunku dabar išaiškinti, bet garsiausias tai tikrai šuva, nes jo talkos prireikė ir tautininkų mandagiom tarpusavio diskusijom.

Inžinieriai K. Račiūnas ir A. Pladis buvo išvykę medžioti, paleido į lapę 12 šuvių, kol ji pagaliau surado saugiausią vietą.

Pastabos be komentarų

— Išmintinga moteris yra tokia, kuri atsisėda kine ir po to nori nusivilkti savo apsiaustą.

— Vidutinio amžiaus žmogus yra toks, kuris jau šeštadienio vakarą galvoja kaip jis jausis pirmadienio rytą.

— Jeigu pinigais galima būtų nupirkti laimę, įdomu būtų, kiek pajamų mokesčių reiktų perkant primokėti.

— Moteris su didžiausiais pakais gali krautuvėj pralisti siauriausiom tarpustalėm, tačiau ji išverčia 12-kos pėdų platumo garažo duris.

— Žodynas tai yra vienintelė vieta, kur talka ateina dar bedirbant.

R. Valaitis ploja iš džiaugsmo, kad Br. Keturakis vienas keliaudamas laimėjo pirmą vietą.

— Dirbanti moteris nori ištekėti, kad išsigelbėtų nuo 8 darbo valandų, ir kad galėtų po to namuose dirbti savo vyrui po 14 val.

— Alkoholis neišgydo slogos, bet jos neišgydo nė gydytojas.

— Nuostabiausias dalykas tu ristui Amerikoje yra išmokti kaip reikia klausyti ir bijoti savo vaikų.

— Mandagus yra toks žmogus, kuris neduoda kitam suprasti ką apie jį galvoja.

— Vedybinis gyvenimas yra dviejų žmonių unija, kur kiekvienas traukia kita kryptimi.

Šis tautietis taip aiškina gyvenimo prasmę: "Nosį galima riesti, bet reikia ir skyles po kojomis matyti".

Išminties pamokos

Vienas ūkininkas, kiekvieną turgaus dieną užeidamas į turtingo žydo krautuvę, vis stebėjosi, kad žydas turįs būti labai gudrus, kad esąs toks turtingas.

Kartą, neiškentęs, jis ir užklausė:

— Sakyk, Joške, tu turi būti labai gudrus, todėl pasakyk man, iš kur tu gavai savo gudrumą?

— Silkių galvos! Tik valgydamas silkių galvas išgudrėsi! — atšovė Joškė.

— Ar aš galiu gauti kelias? — susidomėjo gaspadorius.

— Kiek tik nori! — atsakė žydelis, — pusė lito už vieną!

Ūkininkas nusipirko keturias. Už savaitės vėl užėjęs pas Joškę, ūkininkas nusiskundė nejaučiąs jokio skirtumo.

— Ką tu pajusi nuo keturių? — numykė Joškė.

Šį kartą ūkininkas nusipirko dvidešimt silkių galvų.

Dar už savaitės, gaspadorius įėjo į Joškės krautuvę ir, krapštydamas galvą, tarė:

— Sakyk tu man, Joške, kaip čia yra? Aš galiu nusipirkti už pusę lito penkias silkes, o tu nuo manęs imi tiek pat už vieną galvą?

— Na matai! — nudžiugo Joškė: — sakiau, kad padės! Jau tu daraisi gudresnis!

Plunksna Graužytė

SPUTNIKO ŠPOSAI

Mieli, bičiuliai, buvau viengungis,
Dienos man plaukė medum ir pienu,
Mėginau likti nesusijungęs
Keliais pasaulio klampoti vienas.

Turėjau naują automobilį
Ir mergužėlių kapos pusantros;
Visos prisiekė, kad baisiai myli
Žadėjo būti meilios ir kantrios.

Bet geros dienos atgal negrįžta,
(Perspėti noriu likimo brolius)
Idealiajai mano bernystei,
Koją pakišo draugas maskolius.

Sputnikų porai per naktį šviečiant
Ir besišaipant senam mėnuliui,
Kai gražios akys mylėti kviečia,
Tuoj atsparumas prilygo nuliui.

Pasaka apie tris brolius

Kartą, ne taip seniai, iš Vokietijos kempių Chicagon atkeliavo trys broliai. Du buvo gudrūs, o trečias durnelis, arba kvailys. Visi trys ėmė dairytis, ką čia dabar veikti? Gudrieji broliai ėmė klausinėti, kur čia komitetas, ar jis dar nenuverstas ir ar nereikia kur sandėlininkų? O kvailys, pašmukt, ir nuėjo dirbti į fabriką. Protingieji broliai, nebesuradę nei komiteto, nei sandėlių, sulipo ant steičiaus ir ėmė sakyti spyčius, peikdami senosius ateivius dėl tamsumo ir netvarkos. Neužilg sužinoję, jog iš visuomenės veiklos čia duonos nevalgysi, ir gudrieji broliai nuėjo dirbti į to kvailio fabriką. Žiūri, kad tas jų durnelis brolis jau bosu besąs.

Ėmė visi plušėti: tie protingieji dirbti, o kvailys bosauti. Gudrieji broliai galutinai spjovė į betkokį visuomeninį reikalą ar veiklą, nusipirko apartamentinius namus ir tenajos visuotinai užsibarikadavo su kūnu ir dūšia. O tretysis brolis kvailys ir liko kvailiu: ėmė lankyti lietuviškus parengimus, prisipirko glėbius lietuviškų knygų, užsiprenumeravo visą lietuvišką spaudą, rėmė tautines ir labdarybės organizacijas, pasidarė sportininkų mecenatu, prisipirko visokių filmavimo ir užrašinėjimo aparatų, ėmė fiksuoti visokius lietuviškus įvykius ir aptaiškas, tarytum iš to koks biznis būtų.

Protingieji broliai nusipirko televiženus ir spindinčius automobilius, o durnelis vis dar tebevažinėjo miesto busu, ėmė mėtyti pinigus Lietuvos laisvinimui ir švaistytis siuntiniais į Sibirą.

Draugo Prūseikos protėvis iš Brookfield zoologijos sodo, darganotą gruodžio dieną laukia tramvajaus.

— Aja, aja, — skundėsi protingieji broliai kitiems, — tas mūsų brolis kvailys tikras dvasios ubagas. Nei namų, nei automobilio neturi. Mėto pinigus kažkokiems laisvinimams. Aja, aja, hūūūū.

Paskui tas kvailys fabrike pasidarė namų rakandų prezidentu. O neužilg po to, nebetekęs sylos, iš dangaus nukrito maskolių sputnikas, pataikė kaip tik ant protingųjų brolių apartamentinio namo ir jį sugriovė. Tada nusiminę protingieji nuėjo pas kvailį klaustis rodos, nes anas buvo daug apsiskaitęs ir spaudos mėnesį buvo čystai išpirkęs visas knygas. **Alb. Pliumpis**

Yra pasauly padori žemė,
Toli Floridoj, pliažas Miami,
Daktarą vyrą, jei įsigyčiau,
Ten savo kūną kasdien
mirkyčiau.

Mama atlygins

— Kodėl, Vytuk, šiandien toks linksmas?

— Kad gavau nuo tėtės du kartus lupti.

— Ar tai tau patinka?

— Ne, bet tėtis belupdamas mane nuvertė rašalinę ir sutepė kilimą, dabar aš laukiu kol grįš mama.

Uošvė tai yra tokia moteris su kuria gyvenant jaunavedžiams vietos tiek darosi maža, kad ji nori nukelti stogą.

Graudžiai linksma

— Portsmouthe, Ohio, prieš šešerius metus vyras įėjo į valgyklą ir pavogė iš kasos 46 dolerius, gi dabar įėjęs į tą pačią krautuvę numetė juos ant stalo ir gražiai padėkojo už paskolą.

— Anglijoj, Hehxnam mieste vienos draugijos būstinei užsakyta 50 naujų kėdžių, kadangi visi nariai labai nutuko.

— Nashville, Tenn., du vyrai atėję į bankelį paprašė paskolos, bet kadangi jie niekur nedirbo, tai paskolos negavo. Negavę jie kompaniją apiplėšė, išnešdami 1,340 dol.

— Nepavykusio vieno Buenos Aires banko užpuolimo organizatorius ir vyriausia plėšikų galva buvo vienas teisės daktaras, įsigijęs šį mokslo laipsnį Buenos Aires universitete, teisių fakultete.

Sputniko manija

Albert Schatzel, Adler planatariumo direktoriui vieną vakarą paskambino viena ponia ir paaiškino:

— Vakaruose matyti didelis raudonas daiktas. Beveik kaip namas didumo. Jis jau matyti 20 minučių ir kaskart mažėja. Matyt, kad juda tolyn.

Direktorius pažiūrėjęs pro langą atsakė:

— Nenusiminkite, nieko blogo, ponia, tai yra mėnulis.

Laužo pažadus

Tėvas sako sūnui: "Pasižadėjai būti geras berniukas, o dabar pažadus sulaužei.

— Taip, tėve.

— Aš gi pažadėjau tau, kad jei pažadus sulaužysi, tai gausi lupti.

— Bet ir tu, tėte, gali pažadą sulaužyti.

— Humoristai visuomet turi dalį geniališkumo. **Coleridge**

P. Rimas

HAVAJAI

Ten kur Didysis vandenynas,
Kur baltos bangos ošia,
Bučiavo trys kariai gražuolę,
Į palmę atsilošę.

Ir tartum būt ji kokia paukštė
Iš rankų rankon lakstė,
Bučiavo ją trys kareivukai,
Net uniformas prasisagstę.

Nors ji tiktai vienam priklausė,
Tačiau jis nepavydėjo kitiems jos,
Nes buvo tik paveikslas
Artistės žinomos.

Spyglininkai rašo

— **"Niekur nevažiavęs"**, Chicagos gyventojas, atsiuntė tautosakos, kur viena patarlė skamba taip: "Visuomet alkani, kaip aukų rinkėjai sekmadienį". Mes galim pridėti, kitą patarlę **"Niekur nevažiavęs"** sotus ir todėl alkano neužjaučia".

— **Vincas Pavasakys** rašo, kaip jis stebėjęs sputniką. Esą: "ilgai laukti nereikėjo, pūstelėjo šaltas rytmečio vėjelis ir dangaus horizonte ant Chicagos pakibo šviesiai rausvos spalvos sputnik, per kurio langą aiškiai matėsi, vietoje šunies, Stalino galva, kurią puošė maršalo kepurė su tamsiai raudonos spalvos penkiakampe žvaigžde.

Kadangi sputnikas lėkė dideliu greičiu, tai Stalinas žioptelėjo ir pro juodus ūsus ištarė: Sąbak jau seniai pastipo, šėtonas pasitaręs su draugu Chruščevu rado mane tinkamiausiu už imti šiai vietai. Dasvidani, skubu, perduok linkėjimus Vilnies redaktoriams".

Pranešame Vincui, kad kai šią žinią perdavėme Vilniai, tai jos redaktorius atsakė: "Visa tai mes žinome, mums rašė Žukovas, kad jis labai pavydi tam skriejančiam šuniui laisvės".

— **Z. G.** iš Bostono rašo apie moderniojo meno paskaitą. "Buvo įrodyta, kad įtrinta ausis ir akis iki uždegimo mato ir girdi paslėptus iki pėdsakų išnykimo kūrybinius turtus moderniojoj muzikoj ir dailėj. Kultūringo žmogaus nestebina faktas, jog augštos temperatūros ligoniai iš gyvena moderniosios kūrybos pažinimą. Yra įrodyta, kad jeigu modernus paveikslas nesukelia emocijų pakabintas ant sienos, tai pasiremiant erdvės tęstinumo principu sukonstruota siena pakabinta ant paveikslo duoda pritrenkiantį rezultatą".

Čia žinoma nieko naujo, nes jei ant sienos pakabinam visą Europą, kodėl negalima pakabinti ant paveikslo sienos.

— **Losangelietis** rašo: "Kodėl Spygliai tautosakoj iš Los Angeles kaikuriuos peraštriai palietė?" Todėl, kad Spygliai laikosi dėsnio: "Už vieną muštą duoda 10 nemuštų".

Kaip apkaišome eglutę
Kokiais popieriais žaliais,
Taip ir žmogus nori būti
Apkaišytas buteliais.

Mandagus vyras

Savo gyvenimo pabaigoj G. K. Chestertonas buvo labai storas ir svėrė daugiau kaip tris šimtus svarų. Jis girdavosi, kad jis yra mandagiausias vyras Anglijoje, kadangi autobuse galįs iš karto užleisti dviems damoms vietą.

Ligoninėje

Vyras ateina į ligoninę su mėlynu paakiu. Jis prie staliuko klausiamas asmeninių žinių.

— Vedęs? — klausia sekretorius.

— Ne, automobilio nelaimė.

Tam žmogui pasišiaušė plaukai iš baimės, išgirdus, kad kaikurie lietuviai su bolševikine Lietuva siūlo koegzistenciją.

Pakaitalas

Miesto gatvių taisytojų užvaizda telefonuoja į savo departamentą:

— Mes pritrūkome kastuvų, prisiųskite jų mums daugiau.

— Kastuvų nebeturime; pasakykite savo vyrams, kad jie atsiremtų vienas į kitą — pasigirdo atsakymas iš kitos pusės.

Balys Pavabalys

Laiškas daktarui S. Aliūnui

Garbingas daktare Aliūnai!
Jau užsidarė tau saliūnai.
Užgeso žvaigždės. Jau gana.
Jų vietoj šviečia tau žmona.

Maišyk lašus valerijono
Ir neklausyk daugiau Barono.
Jis eis ir kelio nežinos
Ir nesuras jo be žmonos.

SPAUDOS APŽIŪRINĖJIMAS

— **Chicagos Šaulių klubas** įsileido į ginčus ir Naujienose, lapkričio 27 d. numeryje, rašo, kad klubo pirm. Valatkaitis parašė ir išsiuntinėjo raštą "Visai slaptai-asmeniškai", gi šauliai Vepštas ir Pakalka buvo nuvaldybinti. Spyglių nuomone tai yra būtina slaptai viską daryti, kad Chicagos Šaulių klubo atominių paslapčių neišvogtų Chruščevas. Dėl anų dviejų šaulių nuvaldybinimo pasiuntė Spygliai savo karinį ekspertą Alb. Pliumpį, joties maršalą, dalykus vietoj išaiškinti.

— **M. Purvinas** "Dirvos" nr. 47 rašo, kad jis nesąs Neo Lituania korporacijos narys, kaip Dirvoj V. R. paskelbęs. Matyt generalisimus sekretorius nebedaug prilaiko narių, kad įrašinėja nesamas sielas.

Be bileto

Skotijoje važiuojant traukiniu konduktorius užtiko be bileto skotą ir reikalauja užmokėti už pravažiuotą kelią. Tačiau tas visaip atsikalbinėja ir aiškinasi, kad neturi tiek pinigų. Konduktorius netekęs kantrybės sako:

— Jeigu tamsta nesumokėsi, tai aš tamstos lagaminą išmesiu pro langą.

Skotas, gindamas lagaminą, rėkia:

— Ar nepakanka tamstai, kad mane vieną kankini, tai dar nori ir mano sūnų pražudyti.

— Rasti jauną moterį šiandien, kuri moka siūūti, yra tas pats, kaip rasti adatą šieno kupeoj.

— Moterys negali būti tokios išmintingos kaip vyrai, kadangi jos neturi žmonų, kurios jas pamokytų.

— Vienas tėvas yra daugiau vertas kaip 100 mokytojų.

Chruščevas sako Dėdei Samui: "Tu, dėde, drebėk prieš mane kadangi dangui yra du šimtai milionų žvaigždžių ir du sputnikai, gi Sovietų Sąjungoj du šimtai milionų alkanų ir aš vienas pavalgęs." (INS)